

הסמינר הארצי השנתי לפסיכולוגים חינוכיים

טבריה

28.12.15 – 31.12.15

קדם סמינר 27.12.15 – 28.12.15

שנה טובה לכל הפסיכולוגים החינוכיים,

כמו הקביעות בחילופי העונות, וועד החטיבה מקפיד לשמר על המסורת ולהודיע עם סיום הקיץ ותחילת הסתיו על קיומו של הסמינר הארצי השנתי שלנו שיהיה השנה בתאריכים

28-31.12.15 וקדם הסמינר יתקיים ב-27-28.12.15, במלון הבית שלנו ליאונרדו קלאב טבריה.

בחרנו לעסוק השנה בקדם הסמינר בנושא **הספקטרום האוטיסטי** שצובר בשנים האחרונות תאוצה הן מבחינת כמות הילדים על הרצף והן מבחינת התרחבות הידע האבחוני והטיפול בתחום. אין כיום פסיכולוג חינוכי שעובד במערכת החינוכית שאינו נדרש לתת מענה לילדים המאובחנים, להוריהם ולצוותים החינוכיים המלמדים אותם ואנו מקווים שבקדם הסמינר נרחיב ונעמיק את ההבנה שלנו בנושא. אנו מודים לד"ר שחר גינדי ולגב' לימור רייז על התוכנית העשירה שבנו עבורנו.

גם בסמינר הרחבנו וחדשנו את מגוון הסדנאות וזאת לצד סדנאות ומנחים שהולכים איתנו כברת דרך ותורמים מהידע שלהם אך ממשיכים להיות מבוקשים ואנו בטוחים שוותיקים וחדשים ימצאו סדנא שתעניין אותם.

וועד החטיבה, חברת "גל כנסים" וצוות המלון עמל להכין עבורכם סמינר מעניין ומהנה.

תנאי קבלה ורישום

הסמינר מיועד לפסיכולוגים בלבד !!!

בטופס ההרשמה יש לציין 4 סדנאות לפחות בסדר עדיפות יורד (עדיף לרשום 5). טופס **שלא** יכלול 4 אפשרויות בחירה לא יתקבל. בבחירת הסדנאות יש **לשים לב** לדרישה הספציפית של הסדנא. מספר המקומות בכל סדנא מוגבל ועל כן **רצוי מאוד** להקדים ולהירשם. נשתדל להיענות להעדפותיכם, אך איננו יכולים להתחייב לכך. אנו נהיה בקשר עם כל אחד שבקשותיו לא תעננה. פתיחת סדנא מותנית במספר הנרשמים. אם לא תיפתח יוצעו לנרשמים סדנאות אחרות.

החלפת סדנאות רק באישור הוועד.

מועד אחרון לקבלת טפסי הרשמה 30.11.15 ההודעות על השיבוץ לסדנאות תשלחנה במייל ב- 13.12.15

עלות הסמינר

1,690 ₪ לפסיכולוג חבר הפ"י עבור 4 ימי סמינר.
2,090 ₪ למומחה לא חבר הפ"י עבור 4 ימי סמינר.
1,890 ₪ למתמחה לא חבר הפ"י עבור 4 ימי סמינר.
465 ₪ תוספת למחיר עבור השתתפות בקדם הסמינר.

דמי חבר להפ"י לשנת 2015 הם 490 ₪ למומחה, 250 ₪ למתמחה.
תוספת המחיר לסמינר למי שאינו חבר הפ"י היא 400 ₪ למומחה, 200 ₪ למתמחה.

ניתן לשלם עבור הסמינר בשלושה תשלומים שווים.

עבור 4 ימים

חברי הפ"י	שאינם חברי הפ"י	מתמחים שאינם חברי הפ"י	
564 ₪	697 ₪	630 ₪	1. 27/10/15
563 ₪	697 ₪	630 ₪	2. 19/11/15
563 ₪	696 ₪	630 ₪	3. 20/12/15

עבור 5 ימים

חברי הפ"י	שאינם חברי הפ"י	מתמחים שאינם חברי הפ"י	
719 ₪	852 ₪	785 ₪	1. 27/10/15
718 ₪	852 ₪	785 ₪	2. 19/11/15
718 ₪	851 ₪	785 ₪	3. 20/12/15

גמלאים **שאינם** עובדים המעוניינים להשתתף בסמינר **ומתקשים** במימונו מוזמנים לפנות לוועד. את ההמחאות יש לכתוב לפקודת חברת **גל כנסים בע"מ**, למוטב בלבד, ולשלוח לפי הכתובת: גל כנסים בע"מ רחוב קורא הדורות 43, ארנונה, ירושלים 9339360. ההמחאות תיפדנה עפ"י התאריכים הנקובים. **תתקבלנה המחאות אישיות בלבד**, ולא התחייבות ממקום העבודה.

ניתן להירשם דרך אתר האינטרנט המאובטח בכתובת:

www.gal-conventions.co.il

בתוספת של 35 ₪ עבור תשלום באשראי.

ביטול ההרשמה

1. המבטלים הרשמתם, **מכל סיבה שהיא**, עד 15 יום לפני הסמינר, יזוכו בהחזר דמי ההשתתפות בניכוי 150 ₪ דמי רישום. מ-14 יום לפני הכנס יוחזרו 50% מדמי הרישום. פחות מ-48 שעות מתחילת הסמינר לא יהיה החזר כספי.
2. נרשמים אשר לא יתקבלו לסמינר, כספר יוחזר במועד מתן התשובות לכלל הנרשמים.
3. במידה ואחת הסדנאות תתבטל מסיבה שאינה תלויה בנו או כתוצאה ממיעוט נרשמים, השיבוץ החדש יעשה תוך תיאום עם הנרשמים.

מידע נוסף

- את דמי החבר להפ"י ניתן לשלם גם באמצעות כרטיס אשראי בטלפונים: 03-5239393, 03-5239884
- בשאלות וברורים בכל הנוגע לסמינר נא לפנות לגל **כנסים בע"מ** טל' 02-6731471.

שנה טובה מוועד החטיבה וממני

צ'יפי חייקין

יו"ר ועד החטיבה לפסיכולוגיה חינוכית

סדר יום

קדם הסמינר

יום שני 28.12.15

07:00 – 08:45 – ארוחת בוקר
09:00 – 10:00 – הרצאה במליאה
10:00 – 10:15 – הפסקה
10:15 – 11:30 – הרצאות לבחירה
11:30 – 11:45 – הפסקה
11:45 – 13:00 – הרצאות לבחירה
13:00 – ארוחת צהריים

יום ראשון 27.12.15

14:00 – 16:00 – רישום
16:00 – 16:15 – התכנסות ופתיחה
16:15 – 17:15 – הרצאה במליאה
17:15 – 17:30 – הפסקה
17:30 – 19:00 – הרצאה במליאה
19:00 – 21:00 – ארוחת ערב
21:30 – 23:00 – ערב חברתי

סמינר

יום שלישי 29.12.15

07:00 – 08:45 – ארוחת בוקר
09:00 – 13:30 – סדנאות
13:30 – 15:00 – ארוחת צהריים
15:00 – מפגש עם וועד החטיבה
וועד המתמחים
19:00 – ארוחת ערב
21:30 – פעילות חברתית

יום שני 28.12.15

14:00 – 15:30 – רישום וקבלת חדרים
13:00 – 15:45 – ארוחת צהריים והפסקה
14:00 – מפגש מנחים
16:00 – 19:00 – סדנאות
19:00 – 20:30 – ארוחת ערב
21:00 – 22:00 – ברכות:
גב' ציפי חייקין – יו"ר החטיבה לפסיכולוגיה חינוכית
ד"ר מאיר נאמן – יו"ר הפ"י
גב' חוה פרידמן – פסיכולוגית ראשית שפ"י, משה"ח
מר ישי שליף – משרד הבריאות, הועדה המקצועית
גב' רוני פלס – וועד המתמחים

יום חמישי 31.12.15

07:00 – 08:45 – ארוחת בוקר
פינוי חדרים
09:00 – 13:00 – סדנאות
13:00 – ארוחת צהריים קלה
ופיזור

יום רביעי 30.12.15

07:00 – 08:45 – ארוחת בוקר
09:00 – 13:00 – סדנאות
13:00 – 14:00 – ארוחת צהריים
14:00 – 15:45 – הפסקה
16:00 – 19:30 – סדנאות
19:30 – ארוחת ערב
21:30 – פעילות חברתית

קדם הסמינר – 27-28/12/15
" על הספקטרום האוטיסטי: ילדים, הורים, מסגרת חינוכית,
מטפלים - ומה שביניהם. "

בקדם הכנס העוסק בקשת האוטיסטית, נשפוך אור על המעגלים המשתלבים: הילד, הוריו ומשפחתו, והצוותים במסגרות החינוכיות המעורבות בגידולו. ננסה להתחבר לחוויה האישית של הילד הגדל ומתמודד עם קשיים רב מערכתיים: בויסות, בתחום התקשורתי, הרגשי, חברתי וההתנהגותי. ניכנס לנעליו של ההורה לילד עם צרכים מיוחדים – הפגיעה בתחושת המסוגלות תוך כדי קבלת אבחנה, גידול ילד מורכב ופרידה מילד הפנטזיה. נמקד את מטרות העבודה עם ההורים וכיצד מחזירים אותם לחוויה של שליטה, אקטיביות וצמיחה. נחלוק את מורכבות התהליכים שעוברים הצוותים החינוכיים בשילוב עם הילדים ומשפחותיהם, ואת העשייה המיוחדת במסגרות החינוך המיוחד. נדון במקומו של הפסיכולוג כמחזיק שרביט ניצוח ומאפשר ממשקים וחיבורים בין תהליכים ואנשי חינוך וטיפול לבין הילד ומשפחתו. קדם הסמינר יכלול הרצאות פרונטליות ושתי סדנאות לבחירה.

תכנית:

יום ראשון 27.12.15

16.00-16.15 - התכנסות ופתיחה חגיגית של קדם הכנס
16:15-17:15 - הרצאה במליאה- אוטיזם: פנומנולוגיה, אטיולוגיה
ושכיחות, חידושים במחקר ובטיפול – **ד"ר שחר גינדי**, פסיכולוג קליני
וחינוכי, קליניקה פרטית אבן יהודה, מרצה וחוקר במכללה האקדמית בית
ברל.

17:15-17:30 הפסקה

17:30-19:00 - הרצאה במליאה- התמודדות במצבים בינאישיים

ורכישת כישורים חברתיים: **ד"ר עפר גולן**, בית אחד.

21:30 ערב חברתי

יום שני 28.12.2015

9:00-10:00 הרצאה במליאה- יכולת חברתית מוכללת בקרב ילדי
הרצף האוטיסטי, מאפיינים ועקרונות התערבות: **פרופ' נירית באומינגר –**
צביאלי, ראשת ביה"ס לחינוך, וראשת ההתמחות באוטיזם אוניברסיטת בר - אילן
10:00-10:15 הפסקה
10:15-11:30 הרצאות לבחירה
11:30-11:45 הפסקה
11:45-1300 הרצאות לבחירה

הרצאות קדם הסמינר לבחירה:

1. **אבחון ומתן אבחנה: תהליכים מורכבים בעבודת הפסיכולוג החינוכי – לימור רייז,** פסיכולוגית חינוכית והתפתחותית מומחית, מרצה ומעבירה סדנאות לאנשי מקצוע ולקהל הרחב, מנהלת קהילות ברשת.
2. **טיפול פסיכודינמי בילדים על הרצף- יונית שולמן,** פסיכולוגית קלינית, מטפלת בילדים, נוער ומבוגרים, קליניקה פרטית, עמותה לילדים בסיכון, מרצה ומלמדת במסגרות שונות בנושאים הקשורים בטיפול בילדים ובאוטיזם. (ההרצאה תנתן פעם אחת בלבד)
3. **שילוב והשמה של תלמידים על הרצף – ד"ר שחר גינדי,** פסיכולוג קליני וחינוכי, קליניקה פרטית אבן יהודה, מרצה וחוקר במכללה האקדמית בית ברל.
4. **הבנה של ילדים על הרצף לפי גישת ה- DIR FLOURTIME – שי-לי עצמון,** קלינאית תקשורת, מאבחנת ומטפלת בשיטת DIR FLOURTIME
5. **שימוש בטכנולוגיות בטיפול בילדים על הרצף – יונית הגואל - קרניאלי,** קלינאית תקשורת מנהלת המרכז הארצי לתקשורת תומכת, עזר מציון. אוניברסיטת ת"א, קריה אקדמית אונו וד"ר אורלי הבל, קלינאית תקשורת ומטפלת משפחתית, ראש התכנית לחינוך מיוחד במכללת לוינסקי.
6. **טיפול קוגניטיבי – התנהגותי בילדים על הרצף – סנדרה ישראל יעקב,** פסיכולוגית קלינית, אחראית יחידות ASD בית אחד בת"א ובשרון, דוקטורנטית, קליניקה פרטית (ההרצאה תינתן פעם אחת בלבד)
7. **הרצף שליד הרצף (SCD) – יעל ברוקנר,** פסיכולוגית שיקומית מדריכה, דוקטורנטית לפסיכולוגיה מנהלת היחידה לתקשורת חברתית בעמותה לילדים בסיכון. (ההרצאה תינתן פעם אחת בלבד)
8. **עבודה עם הורים ומשפחות על הרצף – עדי פרי,** פסיכולוג התפתחותי מומחה-מדריך, מתמחה באבחון וטיפול באוטיזם.
9. **ילדים על הרצף בעת הכניסה לגיל ההתבגרות – ד"ר אורית סטולר,** מומחית בניירולוגית ילדים והתפתחות הילד, מנהלת תחום הגיל הרך המרכז לאוטיזם אלון"ט אסף הרופא.

רשימת הסדנאות:

1. שינוי המתחיל בדמיון: דמיון מודרך, מטאפורות ומדיטציה, ככלים טיפוליים.

מנחה: ד"ר יוסי אדיר, פסיכולוג קליני מורשה לטיפול בהיפנוזה, פסיכולוג אחראי במכון ההמטואונקולוגי במרכז הרפואי שיבא תל השומר.

עולם הדמיון הוא כוח אוניברסאלי רב עוצמה בתהליכי שינוי, ריפוי וצמיחה. הדמיון המודרך הינו כלי להתערבות ומהווה כלי רב ערך לעזרה במצבים שונים, כגון: התגברות ושלטה על כעסים, מצבי רוח, פחדים וחרדות, חסימות רגשיות ומנטליות, כאבים פיסיים, פיתוח מודעות עצמית ויצירתיות, פתרון בעיות אישיות ובינאישיות וכיוצא בזה. בסדנא זו נלמד לאבחן האם ומתי ישנו צורך להשתמש בכלים אלו ואיך ליישם באופן אישי ומקצועי. הקורס יפתח כישורים ורגישויות בלמידה חווייתית – מעשית, תוך הצגת ידע מדעי ותיאורטי. נשלב התנסויות קבוצתיות, הדגמות טיפול, ותרגול אישי. רוב ההתנסויות יעשו בליווי מוזיקת עולם מרגשת וסוחפת וסיפורים מרתקים. הסדנא מכוונת לעבודה התנסותית-חווייתית של המשתתפים אך על פי הצורך יושם דגש מסוים על השימוש בכלים אלו במישור המקצועי. הסדנא מתאימה הן למתחילים והן לבעלי ניסיון המעוניינים לחוות, להעשיר את הידע ולהתמקצע בכלים אלו.

2. פילוסופיה יישומית בשרות הפסיכולוגי: הלכה למעשה.

מנחה: ד"ר אלי איילון, ד"ר לפילוסופיה, MBA במנהל עסקים, ובוגר החוג למוסיקולוגיה מהאוניברסיטה העברית בירושלים. פרסם ספרים ומאמרים בתחום הפילוסופיה היישומית בכתבי עת מובילים. עומד בראש מכון פילוהרמוני ליעוץ פילוסופי ואסטרטגי ומשמש יועץ ומלווה ארגונים - לרבות שפח"ם - בהתמודדות עם שאלות יסוד בעבודת היום יום.

היעוץ הפילוסופי מתייחס לנועץ כמי שנושא עימו תפיסת עולם מורכבת, אותה יש לחשוף, לזקק, להעשיר ולהעצים. בעבודתו עם מנהלים ובכירים במערכות ובארגונים, היועץ הפילוסופי עוזר לזקק השקפת עולם רחבה ופוריה בהקשר הניהולי והארגוני, ביחסים בין בני אדם ובין מחלקות, בחילוף יחידים וקבוצות מנקודות מבט צרות ומקיבעונות וכו'.

השנה תציג הסדנא את יסודות היעוץ הפילוסופי בקצרה, עבור מי שטרם נחשף לתחום, אך בעיקרה תוסיף ותצעד עמוק אל העבודה היישומית הפילוסופית ככלי המלווה את הבכיר בשירות הפסיכולוגי החינוכי. בהמשך תתמקד הסדנא בסוגיות יסוד ותצביע על תהליכים אפשריים בשירותים הפסיכולוגיים החינוכיים בנושאים כגון: השירות הפסיכולוגי החינוכי כארגון לומד, שאלות זהות יסודיות באשר לפסיכולוג החינוכי ותפקידו, דילמות אתיות יסודיות בעבודת הפסיכולוג החינוכי וכלים פילוסופיים להתמודדות עימם, תפקידי הפסיכולוג המשתנים בהקשר הרב מערכתי, חזון ומימוש בפסיכולוגיה החינוכית.

3. על סף המומחיות

מנחות: ד"ר שרית אלקלעי, פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, לשעבר סגנית פסיכולוגית מחוז צפון, לשעבר מנהלת שפ"ח בית שאן ומ.א. משגב, מרצה וממובילות המגמה לפסיכולוגיה חינוכית במכללת עמק יזרעאל, מרצה באוני' חיפה ובמדרשה לפסיכולוגיה חינוכית.

טל בוקר, מדריכה חינוכית בכירה במחוז צפון, מנהלת שפ"ח עכו, חברה בוועדות התאמה להבחנות של משרד החינוך, מרצה במדרשה לפסיכולוגיה חינוכית, חברה בפורום אתיקה, קליניקה פרטית.

בחינת המומחיות היא סופו של תהליך ארוך להתמקצעות והתפתחות, להכרה פורמאלית כמומחה ולחוויה הפנימית של זהות מקצועית בשלה. ההכנה לבחינה מגלמת בתוכה חששות, לבטים ושאלות לגבי חוזקות וחולשות, חסכים ומוקדים לשיפור, כמו כן הבנת סיטואציית הבחינה, על מנת להביא לידי ביטוי את היכולות הקיימות ברגע האמת. הסדנא מיועדת לפסיכולוגים העתידיים לגשת לבחינה בזמן הקרוב, המעוניינים להתנסות בסיטואציית בחינה ולקבל משוב על מיקומם האישי במסלול ההתמחות. בסדנא יתרגלו מצבי בחינה על ידי המשתתפים. על כל משתתף להביא מקרה להצגה מתחומי הבחינה: טיפול פרטי / משפחתי / דיאדי, הדרכת הורים, אבחון לסוגיו, אבחון והערכת המערכת, התערבות המערכת, תפקוד החירום ואתיקה.

4. מודל STST מודל השניוני לפי וירג'יניה סאטיר ושילובו במערכת החינוך.

מנחות: פנינה אפלבראם, פסיכולוגית חינוכית מומחית, מטפלת משפחתית וזוגית מוסמכת. מאמנת אישית ועסקית מקצועית מוסמכת. משלבת בעבודתה התמחויות מקצועיות מתחומי הקינסיולוגיה, הגוף והנפש והיוגה. פסיכולוגית המלווה מערכת חינוכית קיבוצית, קליניקה פרטית. מתמחה במודל סאטיר מאז 2006, חברה הצוות החינוכי במרכז סאטיר בישראל.

ענדה אביבי, פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, מנהלת שפ"ח תל מונד, פסיכותרפסטית מוסמכת, בוגרת מסלול של שילוב אומניות של הלסליקולג', משלבת בעבודתה חיבורים של פסיכולוגיה רוחנית, קליניקה פרטית. מתמחה במודל סאטיר מאז 2006, מרכזת הצוות החינוכי של מרכז סאטיר בישראל.

מודל סאטיר מציע את ההסתכלות של האדם כמערכת ועל האדם בתוך המערכת. הוא מאפשר יצירת מפה מארגנת המתייחסת בו זמנית לצרכים שונים של הגורמים במערכת החינוכית. המודל מאפשר תהליך ליצירת תואמות / הלימה בין צרכי האני לצרכי האחר ודרישות הסביבה. בעזרת החלק המובנה מורחבת ההסתכלות על התקשורת והאקלים הבית ספרי. השינוי מתרחש מתוך ההבנות החדשות שנוצרו והוא מחזק פתרונות בקונפליקטים שעלו במערכת. מודל סאטיר מדגיש את חשיבות הקבלה, ההקשבה לתמיהות ואת החיבור בין האנשים. מטרת הסדנא לאפשר למשתתפיה לרכוש כלים יישומיים לעבודתם במערכת החינוך, וזאת תוך כדי לימוד והתנסות במודל הסאטיר. כלים אלו מזמינים פיתוח וצמיחה אישית של המטפל ושל המערכת בה הוא פועל. נכיר את מודל הסאטיר, האלמנטים ההכרחיים ליצירת שינוי, הגדרת מטרות לפי המודל, הכרות עם מטאפורת הקרחון המתארת את החוויה הפנימית של האדם ועם עמדות ההישרדות שהאדם בוחר להתמודדות. נלמד על היישום של המודל במערכת החינוכית, כיצד להעמיק את ההבנה של הגורמים השונים הקשורים במערכת וכיצד ליצור תכנית התערבות תוך התייחסות לקשיים שעולים במערכת החינוכית בה אנו עובדים. הלימוד יכלול הצגה תיאורטית והתנסויות חווייתיות. המשתתפים מתבקשים להביא מקרים מהשדה שנוכל ליישם עליהם את העבודה לפי המודל.

5. "מה הטעם" טיפול פסיכולוגי באמצעות בישול ואפיה

מנחים: רפי ארז, פסיכולוג חינוכי מומחה -מדריך, מנהל השרות הפסיכולוגי המשלים ראשון לציון, בעל מרכז טיפולי " מה הטעם" המתמחה בטיפול פסיכולוגי באמצעות בישול ואפיה. מטפל בגישה אינטגרטיבית בדגש על גישות דינאמיות ו-CBT . קונדיטור.

תמר שחר, פסיכולוגית חינוכית מומחית, מנהלת שפ"ח זיכרון יעקב, רכזת ארצית בתחום הורות ומשפחה בשפ"י, קליניקה פרטית. משלבת בטיפול גישות דינאמיות וקוגניטיביות עם אלמנטים מתחום היוגה, היפנוזה עצמית וכן בישול ואפיה. מטפלת במרכז " מה הטעם". בשלנית חובבת.

מאז ימי אדם, חווה והתפוח, תפס האוכל מקום מרכזי בחיינו לא רק כצורך הישרדותי אלא גם כסמל ליחסינו עם האחר. התפיסות הפסיכודינאמיות מתייחסות אל האוכל כציר סביבו מתרחש תהליך של סובלימציה והסמלה, פעולת האכילה של התינוק נקשרת לבניית הייצוג של דמות האם והקשר עמה, הזנת התינוק והילד נתפסה כחלק מסביבה "טובה דיה" המאפשרת את תהליך ההתפתחות האופטימלי, וכל סעודה מתוארת כאקט תרבותי של הכנסת החוקים החברתיים והחוויות המוקדמות לתוכנו .

הטיפול בבישול מהווה הזדמנות להבעה עצמית באמצעים שאינם מילוליים. אולם מכיון שהוא עוסק באופן מפורש ביכולת להזין ולהיות מוזן, הוא מהדהד את הקשר הראשוני הנוצר בין התינוק לאמו. ככזה, הוא מהווה הזדמנות לחשוף מרכיבים קוגניטיביים, רגשיים ותקשורתיים, ולעסוק בסוגיות הקשורות לפרט, לקשר מטפל מטופל, לקשרים בינאישיים ולמיומנויות חברתיות בקבוצה.

הסדנא תהיה התנסותית וחוויתית, תאפשר למשתתפים לטעום ולהריח את תחום הטיפול בבישול, ולהרחיב את ארגז הכלים הטיפולי שלהם .

אין צורך בידע מוקדם בבישול, נדרשת אהבה למטבח.

6. המקום שבו אנחנו מתחילים

מנחה: ד"ר אודי בונשטיין, פסיכולוג קליני מדריך, מורשה לעיסוק, מחקר והוראה מדעית של היפנוזה; פסיכולוג ראשי במרכז הרפואי האוניברסיטאי לגליל; יו"ר האגודה הישראלית להיפנוזה ומנהל "הדדיות" – מכון מוכר ללימודי היפנוט; מחבר "היפנוזה – דרכה של הנפש ליצור את הגוף" (2014) ו"העין הפנימית" (2011)

תהליך ההתפתחות המקצועית – ממש כמו החיים עצמם – מתחיל במרחב רחמי, שיכול להיות מותאם, גמיש ומכיל אך יכול להיות מגביל, מרעיל ומעכב. כיצד משפיעות החוויות הראשוניות הללו על ההתפתחות בהמשך, כבוגרים (מקצועית, אישית) וכיצד ניתן לתת מענה לבעיות שמקורן בחיים התוך רחמיים? עולה כאן נושא מרתק הקשור לשאלות כמו: היכן 'מתחילה' הנפש? באיזה שלב ובאיזה אופן נרשמות חוויות ראשוניות ועד כמה משפיעות חוויות אלו על מי שנהיה בבגרותנו? כיצד ובאיזה אופן ישפיע הדבר על ההתמודדות שלנו בהמשך החיים, בשלבי ההתפתחות כאנשי מקצוע, כהורים או כבני אדם בכלל? במהלך הסדנא נתנסה ביישומיה של הפסיכולוגיה הפרה-נטלית (תוך-רחמית) והפרינטלית (ה'מכסה' את התקופה שבין שבוע לפני הלידה, דרך הלידה עצמה ועד החודש שלאחר הלידה) וננסה להשיב על שאלות אלו, הרלוונטיות לקשר שבין האיש למקצועי וליחסי הגומלין של החלקים הילדיים (סטודנטים, מתמחים), הבוגרים (מומחים) וההורים (מדריכים) שבתוכנו. הפסיכולוגיה הפרה-נטלית (prenatal) והפרינטלית (perinatal) עוסקת בחיי הנפש של המטופל הבוגר שמקור קשייו נעוץ בשלב העוברות. יכול הדבר להיות קשור בעובר (הפיטוס, fetus), באישה ההרה, ביחסי הגומלין אם-עובר, ובלידה. לפסיכולוגיה הפרה-והפרינטלית חשיבות בהגברת הבנתנו את היחסים בין הגוף לנפש ובשיפור היכולת לאבחן אצל המטופל (ואצל עצמנו) טראומות ראשוניות, ומכאן – להשליך על אופן הטיפול. הסדנא תהווה מרחב בטוח ומאפשר למפגש עם זכרונות מוקדמים מאוד: הן הלא-קרואים, אך גם עם חלקי הנפש הספונטניים, הילדיים והבריאים, השמחים, היצירתיים והיצירתיים. נתנסה ונתרגל מגוון טכניקות הניתנות ליישום במסגרת העבודה הטיפולית (אם במסגרת טיפול היפנוטי ואם במסגרת טיפול שאינו היפנוטי) והעשויות להגביר את יעילותנו כאנשי מקצוע. נקודת המוצא התיאורטית תהיה היפנוזה-התייחסותית, ותשלב כלים של גישות פסיכואנליטיות (הגישה ההתייחסותית, גישת העצמי, ויניקוט ויחסי אובייקט) וגישות היפנו-אנליטיות. לא נדרש ידע קודם בהיפנוזה.

7. טיפול זוגי: מהעברות בין דוריות לאפשרויות מועדפות.

מנחות: ענת בלאוגרונד, פסיכולוגית חינוכית מדריכה ומטפלת מוסמכת בטיפול משפחתי, קליניקה פרטית. **רונית דגן,** פסיכולוגית חינוכית מדריכה ומטפלת מוסמכת בטיפול משפחתי, קליניקה פרטית.

סדנא חוויתית תעסוק בהבנת המערכת הזוגית מאספקטים שונים תוך התרכזות מיוחדת בהעברות בין דוריות והשפעתם על זוגיות. נבחן את הבחירה הזוגית, הדפוסים הזוגיים והנושאים הקונפליקטואליים ונבין אותם על רקע הדפוסים שעברו בין הדורות במשפחה. כמו כן נתמקד בדרכים טיפוליות המאפשרות הרחבה של היחסים הזוגיים, לכיוונים מועדפים – דפוסים אלטרנטיביים של קשר, אינטימיות, בחירת פתרונות מגוונות להתמודדות עם קשיים ועוד. **למומחים בלבד.**

8. סדנת פסיכודרמה

מנחה: דפנה בן אמיתי, M.A., בטיפול באומנויות לסלי קולג', מטפלת ומדריכה מוסמכת בטיפול באומנויות. בוגרת תכנית פסיכותרפיה אנליטית בחברה האנליטית. מרצה באוני' חיפה בחוג לטיפול באומנויות. בעלת קליניקה לקבוצות וטיפולים פרטניים בפסיכודרמה.

עינת ארנן,

הפסיכודרמה היא דרך טיפולית חווייתית, בהבנת עולמו של הפרט ושל מערכת היחסים שלו. אחת ממטרות הפסיכודרמה היא לגלות את כוחות החיים המצויים בנו באמצעות היצירתיות והספונטניות. בסדנא זאת נחוזה טעימות מכל מה שלפסיכודרמה יש להציע: מסע בזמן, עבר, הווה, עתיד. אפשרות לממש פנטזיות, לחזור לרגעים משמעותיים, להיפרד או להתקרב לדמויות חשובות בחינו, להכיר את עצמנו מעוד זוויות ועוד. כל זאת באווירה תומכת ומקבלת. מיועד למפוחדי פסיכודרמה.

9. זיהוי תופעות פסיכוטיות בטיפול בילד ובמתבגר

מנחה: אילנה בן חיים, פסיכולוגית חינוכית וקלינית, בוגרת לימודים מתקדמים בבית הספר לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל אביב במסלול "מצבים מנטאליים ראשוניים". עובדת בקליניקה פרטית ומדריכה קבוצה במסגרת המסלול לפסיכותרפיה במדרשה ללימודים מתקדמים בפסיכולוגיה חינוכית.

בעת הטיפול בילדים ובמתבגרים אנו נתקלים בתופעות שלא תמיד ניתן לקרוא להן בשם או להגדירן. בחלק מן המקרים חולק איתנו המטופל מחשבות ורגשות המעוררים ספקות לגבי היותן מקובלות כנורמליות. מטרתה של הסדנא היא להקנות כלים לאיתור תופעות אלו במהלך טיפול ובמהלך אבחון ודרכים להתמודדות אתן. נכיר את הכוחות הפנימיים המאפשרים לנו להתמודד עם המציאות החיצונית ונסקור את האפיונים של נירוזות למול פסיכוזות. נלמד להשתמש בעצמנו ככלי לביצוע האבחון ולהיעזר במילון המונחים הפסיכיאטריים בעבודתנו. נשים דגש מיוחד על התופעות המאפיינות את הילדות וגיל ההתבגרות. לסיום נמפה את מה שעוד דורש בירור והתמחות. בסדנא יובאו דוגמאות מן הקליניקה ומן הספרות היפה והמקצועית. ניתן יהיה להביא מקרים להתייעצות לסדנא.

הסדנא מיועדת למומחים ומתמחים בסיום תהליך ההתמחות.

10. מעבר מהישרדות להתפתחות-העצמה אישית באמצעות מיומנויות גוף ונפש.

מנחה: יעקב ברגר, פסיכולוג קליני וחינוכי מומחה, חבר בצוות ההוראה של המרכז להכשרה במיומנויות גוף ונפש. מנהל מרכז טיפולי מועצה אזורית רמת נגב, מטפל בטרואמה במסגרת המרכז לבריאות הנפש בב"ש, ובמסגרת קליניקה פרטית בבאר שבע ובמדרשת בן גוריון.

על המורים ועל התלמידים מופעלים גורמי דחק רבים: תחרותיות, ביקורת מתמדת, רעש, צפיפות, איום בפגיעה מילולית או פיזית, העדר ביטחון כלכלי וכו'. כל אלה מערערים את תחושת היציבות והביטחון ומעודדים דפוסי פעולה הישרדותיים, המוטבעים בנו גנטית ומופעלים באופן תגובתי ואוטומטי. כמו כן הם פוגעים במידת הפניות ללמידה ולהתפתחות. בסדנא המבוססת על מודל אינטגרטיבי שפותח על ידי המרכז לרפואת גוף נפש בווישינגטון (CMBM) בהנהלת ד"ר ג'יימס גורדון, נבין את האינטראקציות ואת תבניות הפעולה של הגוף ושל הנפש, נתנסה ונלמד מיומנויות שונות כגון: נשימה, תנועה, מדיטציה, דמיון מודרך, ציור ועוד. מיומנויות אלו משפרות את היכולת להתמודדות עם דחק ואת היכולת לויסות עצמי, ומגבירות את תחושת המסוגלות האישית ואת יכולת הריכוז, הלמידה ותהליכי קבלת החלטות והתמודדות עם בעיות. המודל מדגיש ארבעה מרכיבי העצמה בסיסיים: מודעות עצמית, הרפיה, הבעה יצירתית, ושיתוף ותמיכה הדדים במרחב הבטוח של הקבוצה האנושית. כמו כן היא מייחסת חשיבות רבה להתבוננות הפנימית (mindfulness) ככלי מחולל התפתחות אישית. הסדנא היא דידקטית- חווייתית, ומאפשרת מפגש חדש עם העצמי ועם האחר, באמצעות מודעות עצמית, שיתוף והבעה יצירתית. השיח בקבוצה, המבוסס על עקרונות מעלה הקשבה, תורם ליצירת מרחב בטוח ותומך להתנסות ולחווייה האישית, תוך שמירה על איזון בין מבנה לבין גמישות ובין למידה תיאורטית לבין למידה חווייתית.

11. היפנוזה כנתיב הפותח את המסע אל הלא מודע

מנחה: ד"ר גבי גולן, פסיכולוג קליני ורפואי מדרוך, מורשה לעיסוק ולהוראת ההיפנוזה, המרכז הארצי להמופיליה בביה"ח שיבא, ביה"ס לרפואה – לימודי המשך אוני' ת"א.

בסדנא יעשה שימוש בהיפנוזה פורמאלית ואריקסוניאנית (לא פורמאלית) על מנת לאפשר את חציית גבולות המודע/לא מודע, וכניסה לאזור הזיכרונות המוקדמים. היפנוזה מאפשרת לאדם חיבור עמוק ללא מודע על מנת לפגוש את ההיסטוריה שלו בדרך ייחודית בה ניתנת ההזדמנות מחד, להחיות את חלומותיו, משאלותיו הכמוסות והפנטזיות שלו, באופן יוצא דופן, באמצעות תהליכים פנימיים המשחזרים את סיפור חייו; ומאידך, נותנת את הכוח להתעמת עם סיטויו ופחדיו ההישרדותיים. כל היפנוזה היא היפנוזה עצמית, בדרך כלל, מי שנמצא מחוץ לדיאדה (מטפל מטופל) אינו מסוגל לראות, להבחין או להבין כיצד מתרחשים התהליכים הטיפוליים. לעיתים קרובות, החבר בקבוצה מושפע מתהליכים אלו באופן המעורר אותו לתהליך דומה ומביא בעקבותיו להתעוררות זיכרונות וחווייה פנימית עמוקה בדרך לשינוי. בסדנא זו נחוזה את הכוחות המרפאים המצויים בכל אחד. הטכניקות ההיפנוטיות האריקסוניאניות, מבוססות על עבודתו הטיפולית של מילטון אריקסון אשר יכולתו הטיפולית נתפסה בעיני אחרים כמעט כמאגית ופורשה בהמשך כשיטה של קשר וקשב בלתי אמצעי בין המטפל למטופל, אשר מאפשר לכלים ההיפנוטיים להיות אפקטיביים כל כך. הסדנא תהיה דינאמית התנסותית. אין צורך בידע או ניסיון קודם בהיפנוזה.

12. קול האולי – במה.

מנחה: נאווה גרינפילד, פסיכולוגית חינוכית מדריכה, מנהלת שפ"ח גבעת זאב, פסיכולוגית קלינית.

תרגילי תאטרון מאפשרים גילוי עצמי, שחרור והתפתחות, טיפול בכאב, ועיבוד של קונפליקטים אישיים ובין אישיים. התנסות בדימוי "אני" שונים מאפשרים הרחבה של העצמי בו בזמן שהם מאפשרים בדיקה של גבולותיו. התאטרון כטכניקה טיפולית מאפשר עיבוד של טראומות ופצעים בדרך יצירה וחדוה. משחקי תאטרון מתאימים לכל גיל ופועלים נגד שחיקה. דרמה בקבוצה מאפשרת גם עיבוד מחדש של האינטראקציה עם הקהל הפנימי. המשחק הדרמטי מאפשר ניסוח הנרטיב האישי מחדש בנוכחות ו/או בעזרת אחרים. מיועדת ל 12 אנשים שרוצים להתנסות וליצור. אתם מוזמנים להביא את המוסיקה שאתם אוהבים ולבוש נח.

13. "עזרה ראשונה" לילדים דחויים חברתית בתקופת החביון, טיפול דינמי, פרטני, קצר וחדשני

מנחה: חנה גרפי- פישר, פסיכולוגית חינוכית מומחית, בוגרת לימודי פסיכותרפיה בגישת פסיכולוגיית העצמי, ביבילותרפיסטית, דוקטורנטית באוניברסיטת בר אילן במסלול פסיכואנליזה ופרשנות. מפתחת שיטת טיפול פרטני רגשי קצר מועד בילדים דחויים חברתית. מטפלת בקליניקה פרטית בשיטה זו. מלמדת ומרצה על גיל החביון ודחייה חברתית בפני הורים ומורים. ספרים שכתבה: ילדים דחויים חברתית (לפני פרסום, רסלינג) ערפילי טוהר (ספרית פועלים), פרי בטן (ידיעות אחרונות), ואיש לא ידעה (ידיעות אחרונות), טור אהבה (אבן חושן), שותפה בכתיבת תכנית לימודית "עניין לגדולים" (מרכז לטכנולוגיה חינוכית).

תקופת החביון (גיל בית ספר, כיתות ב'-ו') לא קיבלה התייחסות מספקת של תיאוריות פסיכואנליטיות אך היא תקופה רבת משמעות מבחינת התפתחות רגשית. לתקופה זו מאפיינים התפתחותיים רגשיים כמו: הפרדה בין בנים לבנות, סטריאוטיפים מגדריים, מעמדות של מקובלים ולא מקובלים, מלך ומלכת כיתה, שינוי בסוג החברות, נורמות מוסריות עצמאיות של חברת ילדי הכיתה ומאפיינים נוספים. זהו שלב התפתחותי שבו מתחולל קונפליקט התפתחותי אינטראפסיכי, "אנטיגוני", שפתרוננו מניח את התשתית למסד האישיות הבוגרת, שכולל חלקים פנימיים, תת מודעים של שלבים מוקדמים בהתפתחות וחלק חיצוני, מודע, חברתי, ושהוא היסוד להתפתחות התמורות רוחנית, שתתחלנה כבר בשלב ההתפתחותי הבא -גיל ההתבגרות. בגיל החביון מתרחשת תופעה נפוצה והיא הדחייה החברתית. אין כמעט ילד בגיל זה שלא נחשף לדחייה חברתית, כנפגע, כפוגע או כצופה. הדחייה החברתית הנה אינהרנטית להתפתחות הרגשית המתרחשת בתקופת החביון. התייחסות פסיכואנליטית לתקופת החביון ולתופעת הדחייה החברתית מובילה בהכרח להבנה כי נדרש טיפול דינמי בילדים דחויים חברתית. מטרת הסדנא להכיר לעומק את תקופת החביון כשלב התפתחותי רגשי ואת תופעת הדחייה החברתית המתרחשת בה. ללמד שיטת טיפול ייחודית, ישימה וחדשנית שהנה שונה הן מטיפול קוגניטיבי- התנהגותי והן מטיפול קבוצתי למיומנויות חברתיות. שיטה פרטנית, מהירת תוצאה (בין 5-10 פגישות), דינמית, המושתתת על עקרונות הטיפול של פסיכולוגית העצמי וטיפול קצר מועד. הטיפול נותן "עזרה ראשונה" לילדים דחויים חברתית ומטרתו להשיבם במהירות לזירה החברתית ולאחר מכן, המשך טיפול דינמי ארוך טווח.

הסדנא מיועדת לפסיכולוגים בעלי ניסיון בטיפול בילדים.

14. מנטליזציה וצ'י בחיי היום יום, במסגרות טיפוליות ובמסגרות חינוכיות

מנחים: ד"ר אילן דיאמנט, פסיכולוג קליני, מורה במגמה הקלינית בחוג לפסיכולוגיה באוני' תל אביב ובבתי הספר לפסיכותרפיה – באוני' תל אביב, במכון מגיד באוני' ירושלים, ובאוני' חיפה. סיים את התואר השלישי באוני' לונדון בהנחיית פרופ' פונגי. הקים את המרכז למנטליזציה בישראל, המתמחה, מכשיר ומפתח את הגישה בישראל. **ד"ר עירית דיאמנט,** מרצה במכללה האקדמית בית ברל, מתמחה בתהליכי הערכה ושינוי בית ספריים ובתהליכי התפתחות מקצועיים בקרב צוותי חינוך. בעלת תואר שלישי מאוני' Bath שבאנגליה. בתפקידים בכירים במשרד החינוך, ובמערכת החינוך. ממקימי בית הספר הייחודי לטבע, סביבה וחברה בתל אביב. מתרגלת מיינדפולנס ומנטליזציה, מדריכה מוסמכת לצ'י גונג.

"אמא חושבת – משמע אני קיים" היא לא רק פרפרזה בנוסח דקארט-וויניקוט, אלא תמצית הרעיון שאנו מוצאים את תודעתנו (mind) בתודעתנו זולתנו. זוהי מהות העמדה הטיפולית המודגשת בגישת טיפול מבוסס מנטליזציה, אותה פיתחו פרופ' פונגי ועמיתיו. המושג "מנטליזציה", מתייחס ליכולת להבין שמחשבה, רגש ואמונה הינם אך ורק מצבים מנטאליים ואינם "משהו" מציאותי, והם אלה המכוונים את ההתנהגות. למעשה, כולנו מטפלים ומטופלים, בני האנוש עוסקים במנטליזציה, אלא שבמצבים טעונים רגשית, לפעמים יכולת זו קורסת, התגובות הופכות לאוטומטיות ולהגנתיות, ומביאות לשיתוק או להצפה, ללא המרחק הנחוץ להתבוננות ברגשות ובמחשבות, שלנו ושל זולתנו. קריסה זו עשויה להגביר את חוסר ההבנה בהקשר הבין אישי, ומתוך כך להגביר עוד יותר את הטעויות הרגשיות. **ההתערבויות הטיפוליות** מתחרשות בהקשרים טעונים רגשית, במצבים בהם מטופל/הורה/ילד/נער/איש-צוות-חינוכי/עמית עלול להתקשות בהתבוננות במצבים מנטאליים בעצמו ובזולתו. הדגש בהתערבויות מבוססות מנטליזציה הינו **התמקדות בפיתוח היכולת לעסוק במנטליזציה.** המהות מצויה בחיזוק חווית המטופל/ הילד, שתודעתו מצויה בתודעת האחר (המטופל/הורה). **צ'י גונג** פרושו תרגול האנרגיה, הנעת הצ'י בגוף האדם, התרגול מבוסס על תפישת האדם בשלמותו, במישור הנפשי, הגופני והקוגניטיבי. התנועה היא עדינה, מדיטיבית ומבוצעת בטווח הטבעי שלה. "הכונה מוליכה את האנרגיה" – במשפט זה בא לידי ביטוי הקשר שבין הקוגניציה לבין הפיסיולוגיה, ואחדות המצב המנטאלי, המודעות והכוונה. הצ'י גונג יאפשר ריכוז, תשומת לב, שיחרור מהרגלים והעצמה. ההתנסויות בסדנא תזמנה שילוב של **תרגול צ'י גונג** כמצע המאפשר מנטליזציה. כל מפגש קבוצתי יפתח בתרגיל צ'י גונג ויימשך בהיכרות עם עיקרי התיאוריה ובמודל המנטליזציה. נבחן כיצד שכלול העיסוק במנטליזציה, שלנו כמטפלים, יכול לשמש מורה דרך להתמודדות עם מצבים טעונים רגשית ומאתגרים במיוחד.

15. פסיכולוגיית העצמי של קוהוט וביטויה בעבודת הפסיכולוג החינוכי.

מנחה: יהודה חגי, פסיכולוג חינוכי ומדריך קליני, מנהל השרות הפסיכולוגי חינוכי בדימונה, פסיכולוג במסגרת המרפאה לבריאות הנפש בבאר שבע, קליניקה פרטית, מחבר הספר "יש לי ילד אחר" ביחד עם עירית חגי.

בסדנא זו תוצג התפיסה הפסיכולוגית של "תיאורית העצמי" של הינץ קוהוט כפי שהיא מסבירה את טבע האדם, מניעיו וצרכיו תוך ניסיון להבין את העמדה הטיפולית של הפסיכולוג העובד על פי גישה זו, במפגשיו השונים בקליניקה ובשדה.

בסדנא ילמדו המושגים הבסיסיים של התיאוריה כגון: אמפטיה, זולת- עצמי, פגיעות נרקיסיסטיות, עצמי גרנדיוזי, זעם נרקיסיסטי, דמות ההורה האידיאלי ועוד. תפיסת העצמי ומושגיה המרכזיים ישמשו בסדנא לניתוח המגעים של הפסיכולוג החינוכי עם הקליינטים (מנהל, מורה, הורים וילדים) ולבחינה של תופעות כמו: אלימות, התפרצויות זעם, אקלים חינוכי, אמביציה, ערכים והישגיות.

מטרת הסדנא לצייד את המשתתפים בכלים לניתוח וטיפול בתופעות שכיחות בעבודתם תוך שימוש במושגים ועקרונות של פסיכולוגיית העצמי. הסדנא תהיה גם התנסותית ותלווה במוסיקה.

16. "חמש שנים על מיכאל עברו בריקודים?" סדנא העוסקת בסוגיות אבחוניות וטיפוליות בגיל הרך.

מנחה: עירית חגי, פסיכולוגית חינוכית מומחית – מדריכה, מומחית בפסיכולוגיה התפתחותית, דוקטורנטית במסלול לפסיכואנליזה ופרשנות באוניברסיטת בר אילן, מחברת הספר "ילד שלי מיוחד" והספר "יש לי ילד אחר" עם יהודה חגי, בעלת קליניקה פרטית המתמקדת בטיפול בילדים ברצף התקשורת.

בסדנא ידונו קשיים בתחומי ההתפתחות השונים בגיל הרך תוך הדגשת ההשפעה של קשיים אלו על תהליך ההתקשרות בילדות המוקדמת ועל ההסתגלות הרגשית והחברתית בילדות ובבגרות. הדיון יתמקד בקשיים בתחום הסנסומוטורי ובתחומי השפה והתקשורת (אוטיזם, אספרגר ASD, ליקוי למידה לא מילולי (NVLD) ועוד).

יוצגו מודלים שונים המסבירים קשיים בתחום התקשורת תוך קישורם לגישות פסיכולוגיות פסיכודינמיות (יחסי אובייקט, פסיכולוגית העצמי וגישות נאו-קליניאניות) הדיון ילווה בהצגת מקרים בווידאו, הצגת דוגמאות של המנחה וכן הצגת מקרים של המשתתפים. בנוסף יוצגו הצעות לטיפול במסגרת הגן והבית.

בחלקה האחרון של הסדנא יוצג מודל לטיפול בהפרעות התנהגות בגיל הרך, המבוסס על עקרונות פסיכולוגית העצמי.

17. "משפחה מהפנטת ומשגעת": תהליכים בונים והורסים במשפחה מהמבט של תהליכים היפנוטיים.

מנחה: אריה טבעון, פסיכולוג קליני מומחה, מטפל משפחתי וזוגי מוסמך, היפנו-תרפיסט, מנהל את מכון טבעון, באבן יהודה. מחבר ומפתח של "שיטת טבעון לסמכות שלמה". שיטה בת כ-20 שנה המיושמת בטיפולים משפחתיים, בחינוך בהורות, בבית"ס בפנימיות (כמו בפנימיית "נירים") ובניהול.

על פי תפיסת המנחה "מטפל טוב" מהווה דמות העברה, שמעניקה חוויה של "סמכות שלמה", בטיפול- שהינו רב מימדי.

המקור לכל מצבי התודעה וההתנסויות הראשוניות מתחיל במשפחה. במשפחה מתווכים ומוסטים תהליכים שונים ש"נקראים" על ידינו בערוצים שונים: פסיכו פיסיים, תודעתיים במרחב המשפחתי. **ההסתכלות מהפריזמה ההיפנוטית/ סוגסטיבית**, נותנת מבט שונה ומעמיק על תהליכים אישיים ומערכתיים בהם נוצרים "סוגסטיית מעצבות". הסדנא תציג בדרך התנסויות-חוויות מצבים ו"הרמוניות שונות" במשפחה ובהתפתחותנו, בסיפור המשפחתי האישי שלנו ושל משפחות שונות. יודגמו מספר כלים ייחודיים ומקרים והתערבויות טיפוליות ייחודיות, שמשולבות ב"שיטת הסמכות השלמה" שמאפשרת הבנה תיאורטית ייחודית ומביאה כלים ייחודיים לעבודה, ול"התרה" של מצבים משפחתיים.

הסדנא מיועדת למטפלים ותיקים, (בעלי ניסיון של לפחות 5 שנים), בעלי ניסיון בהדרכה ובטיפול בהורים ובמשפחה, בעלי ראייה מערכתית, ובעיקר לכאלו שיצא להם להכיר הכרות ראשונית את "הסמכות השלמה".

18. האדם עושה את התפקיד והתפקיד עושה את האדם - 'אני' כפסיכולוג חינוכי

מנחים: דורית טל, פסיכולוגית קלינית, חינוכית מדריכה. רכזת תחום עבודה מערכתית ופסיכולוגית במדור פנימיות ביחידה הקלינית טיפולית בשפ"ח תל אביב. מטפלת בקליניקה פרטית. חברת "אפק"

אייל עציוני, פסיכולוג קליני ומנחה קבוצות, פסיכולוג ביחידה הקלינית לאוטיזם בשפ"ח חולון. מטפל בקליניקה פרטית ברמת גן. חבר "אפק".

מטרת הסדנא לפתוח מרחב ללמידה התנסותית, דרך התבוננות עצמית, חשיבה משותפת ושיח, על היבטים רגשיים ודינאמיים של התפתחות וגיבוש התפקיד והזהות המקצועית של הפסיכולוג החינוכי. בסדנא נחקור את תפיסת התפקיד והמקצוע הפנימית, את שורשיה, נלמד כיצד היא משפיעה על אופן ההתנהלות בתפקיד, וניישם את הלמידה לעבודה מחוץ לסדנא.

הפסיכולוג החינוכי עובד ובונה את סמכותו המקצועית בממשק בין מערכות וארגונים מורכבים – עיר, שפ"ח, תחנה, בתי ספר, קהילות, שיוכים מקצועיים וכד'. תהליך גיבוש התפקיד והזהות המקצועית מהווה אתגר מקצועי בפני עצמו הן מבחינה חשיבתית תפיסתית והן מבחינה רגשית אישית. הציפיות והגדרת התפקיד של הארגונים השונים, כמו של הפסיכולוג עצמו, עשויות להיות מודעות ולא מודעות, פורמאליות ולא פורמאליות. כך מוצא את עצמו הפסיכולוג בקונפליקטים פנימיים וחיצוניים, תוך אישיים ובין אישיים, המשפיעים על חוויותיו והתנהלותו בתפקידו. הפתגם העממי אומר דבר והיפוכו: "האדם עושה את התפקיד" ו-"התפקיד עושה את האדם". ניתן לדמות את התפקיד והמקצוע למדים או חליפה אותם לובש האינדיבידואל. "מדי" התפקיד נתפרים ע"י הארגון אך כל אינדיבידואל לובש את המדים באופן ייחודי לו.

בשפה אנליטית, התפקיד הינו ישות אובייקטיבית בחלקה, וסובייקטיבית בחלקה, הממוקמת במרחב הביניים בין ציפיות ותפיסת התפקיד של הארגון, והפרט. בין הדרישות האובייקטיביות של התפקיד לעולמו הפנימי של האינדיבידואל הנושא בתפקיד.

ניתן להמשיג את התפקיד כממוקם ב"מרחב מעבר" Potential space וויניקוטיאני.

לנטילת תפקיד סמכותי מורכבויות ואתגרים ייחודיים, לתפיסת הסמכות המופנמת של האינדיבידואל השפעה קריטית על אופן ביצוע תפקיד הדורש עמדה סמכותית. הפנמה זו נוצרת באופן מצטבר במהלך החיים ומתעצבת באמצעות מפגשים עם דמויות סמכות משמעותיות, ובעיקר, ההורים אשר משאירים את חותמם בתקופה בה אין לילד את האפשרות או המרחב לבחון השפעה זו בכלים של שפה וחשיבה.

מתודה - "ניתוח תפקיד" - המשתתפים בסדנא ימלאו מבעוד מועד שאלון קצר. לכל משתתף תיוחד פגישת עבודה פרטנית בנוכחות הקבוצה. הסדנא מובנית חלקית, כך נוצרת תחושת ביטחון אשר מאפשרת כניסה מהירה לעבודה. השילוב בין חקירת עומק ברמת האינדיבידואל / המשתתף, לבין שימוש בחברי הקבוצה כמראות, בהן משתקפות זוויות התבוננות אחרות ורעננות על דילמות תפקידיות, מהווה כלי עצמתי ומעשיר.

19. "בחזרה לעיקרון העונג" התפתחות וזהות מינית של ילדים בכלל ובעידן המקוון בפרט.

מנחות: טלי טרגר, פסיכולוגית חינוכית, מדריכה. מנהלת השירות הפסיכולוגי של עיריית מעלה אדומים. מנהלת מרכז טיפול במתבגרים בשפ"ח, מנהלת לשעבר של היחידה למיניות, זוגיות ומשפחה בשפ"י משה"ח, קליניקה פרטית, מנחת קבוצות.

שרון צונץ, פסיכולוגית חינוכית. מנהלת השירות הפסיכולוגי של המועצה האזורית 'תמר', מדריכה לשעבר ביחידה למיניות בשפ"י, קליניקה פרטית, מרצה להורים וצוותי חינוך.

כולנו יצורים מיניים. תהליך החינוך המיני מתרחש לאורך כל חייו של האדם – בין אם החינוך מודע ומכוון ובין אם לאו. מהו תפקיד ההורים והמורים בתהליך זה? מה בפועל קורה? יתרה מכך, בעידן המקוון ילדים חשופים מגיל צעיר לגירויים מיניים וחושניים עוצמתיים ולרוב אינם מצוידים בכלים המתאימים להתמודדות עם גירויים אלה ולהכלתם בצורה תואמת גיל ובריאה. היום יותר מאי פעם, ילדים ובני נוער זקוקים למבוגרים משמעותיים בחייהם (הורים ואנשי חינוך) שמוכנים ומסגולים לדבר איתם דיבור אמיתי, אמיץ ו"בגובה העיניים" בנושאים של מיניות, זהות מינית, דימוי גוף, אוננות, אהבה, אינטימיות, חיזור וזוגיות. הסדנא תשלב למידה תיאורטית והתנסות חווייתית אישית וקבוצתית, צפייה בקטעי וידאו וכלים נוספים, בניסיון לשפר את יכולות השיח הרלבנטי שלנו כאנשי מקצוע וכהורים סביב נושאים אלה. הסדנא תעסוק בסוגיות השונות של מיניות לאורך שלבי ההתפתחות השונים: מינקות ועד לגיל ההתבגרות. בסיום הסדנא נעסוק באפשרויות ליישום הנלמד בעבודה עם ילדים, מחנכים והורים סביב נושאים הקשורים למיניות ולהתפתחות מינית בריאה.

20. טיפול דינאמי קצר מועד ויישומו "במרחב הקליניקה של הפסיכולוג החינוכי".

מנחים: ד"ר יעקב יבלון, פסיכולוג, מדריך, מנהל שפ"ח גן רווה, פסיכולוג ראשי "מכון ארז".
אביחי סטורסקי, פסיכולוג, מדריך, מנהל שפ"ח יבנה, קליניקה פרטית.

נקודת המוצא של הסדנא הינה כי מאפייני הקליניקה של הפסיכולוג החינוכי, בין אם היא מתקיימת בחדר הטיפולים, בעבודת היועץ לסוגיה או בעבודתו המערכתית, מזמנים ודורשים גם הבנה ושליטה באוריינטציה ממוקדת וקצרת מועד ביסודה. מה היא הגישה הדינאמית קצרת המועד? עד כמה גישה זו מותאמת ורלוונטית לעבודת הפסיכולוג בכלל ולפסיכולוג החינוכי בפרט? עד כמה הינה אילוץ של מציאות חיצונית, או לחילופין בחירה מושכלת ואף מועדפת? כיצד ניתן לעשות שימוש נרחב בעקרונות הגישה במגוון עיסוקיו של פסיכולוג השפ"ח. מה היתרונות שגישה זו מציעה כדי לייעל את עבודת הפסיכולוג? כל אלה עומדים ללמידה בסדנא. הסדנא תעסוק בלמידת העקרונות התיאורטיים של הגישה ובמרכיבים המשותפים והייחודיים של התיאורטיקנים המובילים. הלמידה תתקיים במישור הקוגניטיבי-אינטלקטואלי, כמו גם במישור החווייתי. המשתתפים יתבקשו להביא דוגמאות מעבודתם "במרחב הקליניקה" שימשו לביסוס הלמידה ובעיקר לתרגול יישומה האפשרי לעבודת המשתתפים.

21. הדרקון בעל ארבעת הראשים" טיפול קצר מועד- להתמודדות עם לחצים ופחדים. CBT משולב עם ביופידבק.

מנחים: אדר לביא, פסיכולוג חינוכי מדריך, מטפל בהפרעות חרדה באמצעות ביופידבק וגישות נוספות, מטפל ומדריך מוסמך לביופידבק, חבר הנהלת האגודה הישראלית לביופידבק.
ריקי שומן, פסיכולוגית חינוכית מדריכה, מנהלת שפ"ח גבעתיים, מטפלת ומדריכה מוסמכת בביופידבק.

בסדנא נכיר את הדרקון בעל ארבעת הראשים, נתבונן ונלמד כיצד הגוף שלנו מגיב למתחים ופחדים? כיצד המחשבות שלנו עובדות במצבי לחץ? מה הקשר בין מה שאנו חושבים ומה שקורה לנו בגוף? מה עוזר לנו למצוא את הדרך חזרה לאיזון? ו...כיצד כל זה מתקשר לטיפול פסיכולוגי ממוקד? בסדנא יודגש השילוב בין התבוננות ומשחקיות (Mindfulness & Playfulness) כעיקרון מנחה בטיפול פסיכולוגי עכשווי. נתנסה בשיטות הרפיה שונות, בשימוש בדמיון בשילוב משחקים בטיפול, בציד מחשבות אוטומטיות, ונשלב כל זאת באימון פיזיולוגי באמצעות ביופידבק.

22. סיפורי מטפלים - התבוננות חווייתית במסע המקצועי והאישי

מנחות: אנדריאה לזר וטלי גוגול אוסטרובסקי, מנהלות המרכז לטיפול נרטיבי ישראלי, מטפלות ומדריכות משפחתיות מוסמכות, עובדות בגישה הנרטיבית, מכשירות מטפלים ופועלות בשיתוף עם צוותי מטפלים לפיתוח כלים יחודיים המותאמים לצוות ולאתגרים היחודיים עמו הוא מתמודד.

הסדנא תעסוק בהתפתחות הזהות המקצועית של המשתתפים באמצעות כלים מהגישה הנרטיבית. גישה זו מאמינה שכל אחד מאיתנו יוצר את הגרסה היחודית שלו למקצוע בהתבסס על מה שחשוב לו: התקוות, האמונות והערכים שלנו ושאלו מובנים בהיסטוריה האישית ובשיח החברתי תרבותי. הגישה הנרטיבית פיתחה דרכים להתבוננות על הקשיים והתקיעויות שאנו חווים באופן שמאפשר למטפל בחירה בהתמודדות המועדפת עליו. בסדנא המשתתפים יוזמנו לשים לב להתפתחות הידע, המיומנויות והכישורים שפיתחו במהלך ההכשרה ושנות עבודתם ולמשמעות שלהם בעיצוב האני המקצועי. הבחירות היחודיות של המשתתפים יהוו פתח להתבוננות ולהרחבה של הזהות המועדפת.

הסדנא תתנהל באמצעות תרגול חוויתי בדגש על סיפורים אישיים, תוך שהקבוצה מהווה מרחב בטוח ופתוח להכרה ולשותפות.

הסדנא תאפשר למשתתפים טעימה מהגישה הנרטיבית בהקשר של טיפול והדרכה.

23. חלימה וצמיחה – סדנת חלומות.

מנחים: אילנה לנדי, פסיכולוגית קלינית מדריכה. מנחת קבוצות. מרצה ומדריכה בתוכנית לפסיכותרפיה באוני' חיפה, ובתוכנית להכשרת מנחי קבוצות באוני' חיפה. מנחה סדנאות בנושא חלומות. מטפלת ומדריכה בקליניקה פרטית קריית טבעון.

נתנאל פרי, פסיכולוג קליני ואנליטיקאי יונגיאני. חבר במכון הישראלי לפסיכולוגיה יונגיאנית. מנחה סדנאות ומלמד את הגישה היונגיאנית בבית הספר לפסיכותרפיה יונגיאנית באוני' בר אילן ובסמינר הקיבוצים. מטפל בקליניקה פרטית בת"א.

החלום מאפשר לנו להיות בקשר עם השורשים של העולם הפנימי שלנו והחלימה היא ניסיון ספונטאני של הנפש לגשר בין המקורות של הנפש – הלא מודע, לבין עולם התודעה. החלימה מתמירה ומצמיחה את האנרגיה הנפשית הקיימת בלא מודע מן המצב ההיולי והגולמי שלה למצב של תכנים פיגורטיביים וחושניים הבאים לידי ביטוי בסמלים ובדימויים, שהם הפירות של החלימה.

בסדנא נתייחס אל החלום כאל משל אשר מבטא בצורה סמלית את המגמות והיסודות השונים הקיימים בתוכנו, מעניק משמעות למציאות הפנימית והחיצונית, מכוון אותנו ומאפשר התפתחות וצמיחה. ננסה ללמוד את שפת המקור של הנפש באופן חוויתי בעיקר ובמידת הצורך נתעכב גם על היבטים תיאורטיים שונים של העבודה עם החלום בטיפול. כמו כן נתייחס לתהליכים בקבוצה ונעמוד על יחסי הגומלין הקיימים בין התכנים הסימבוליים של חלומות המשתתפים, לבין הדינאמיקה המתרחשת במהלכה. היות שהחלום מחזיק פקעת של משמעות וזרעים של צמיחה, התבוננות מנקודות מבט שונות של החברים בקבוצה יכולה לאפשר מצע למרחב חדש, לגדילה ולהתפתחות. הקבוצה פתוחה לפסיכולוגים בכל שלבי החיים, גברים ונשים, כדי לעודד הסתכלות רבת פנים זו. המשתתפים מוזמנים להביא חלומות רשומים שנחלמו בתקופות שונות בחייהם, או שייחלמו במהלך הסדנא בכנס.

24. שימושים בגישת מצבי אגו בטיפול נפשי (Ego State Therapy)

מנחה: יוסי מאירסון, פסיכולוג קליני, מדריך בהיפנוזה והפנותרפיה, עמית הוראה באוני' תל אביב, יו"ר לשעבר של האגודה הישראלית להיפנוזה וחבר בוועד העולמי של איגוד מטפלי מצבי אגו – EST

התפיסה שהנפש שלנו מורכבת מאספקטים שונים, הנמצאים באינטראקציה מתמדת ולעתים פועלים לא באופן מתואם, עומדת בבסיס הגישות הפסיכודינמיות השונות. לרוב, תאוריות פסיכודינמיות יכולות לתרום לאבחון של מצבו הנפשי של האדם המטופל, אך הן פחות יעילות בתהליך של בניית התערבות טיפולית המכוונת לשינוי אישיותי משמעותי בזמן קצר יחסית. בשנות השבעים של המאה ה-20 הזוג ווטקינס (Watkins & Watkins) פיתחו גישה טיפולית הנקראת Ego State Therapy EST המשלבת ראייה פסיכודינמית, אוריינטציה אסטרטגית וגישות היפנוטיות. במהלך EST המטפל עובד באופן ישיר ומוחשי עם מרכיבי אישיותו של המטופל המכונים מצבי אגו. גישה זו יעילה בהתמודדות עם בעיות פסיכולוגיות מגוונות ובמיוחד במצבים המחייבים עבודת עומק הנוגעת בקונפליקטים ראשוניים וטראומות ילדות. בסדנא התנסותית זו המשתתפים יקבלו מבוא לגישת EST ויתנסו באופן פרטני וקבוצתי באפשרויות שגישה זו פותחת בפני המטפלים.

25. סדנת כתיבה – לומר את מה שמבקש להיאמר. לשמוע את הלוחש.

מנחה: שבתאי מג'ר, פסיכולוג ייעוצי-תעסוקתי מומחה. קליניקה פרטית. מנחה קבוצות. מנחה ומדריך בתחומי טיפול, ייעוץ, הנחיה, הוראה. יועץ ארגוני. מרצה בבר-אילן בתכנית מ.א. לייעוץ ארגוני. משורר. מנחה כתיבה.

הסדנא תכשיר את המשתתפים להכיר את אמנות הכתיבה, ודרכה לתרגל ולחדד הקשבה למסרים גלויים ולמסרים שמתקשים להיאמר. הסדנא היא עבודה עם מלים. מפגש אישי עם מקורות וקולות פנימיים, יכולת ניסוחם בכתיבה פשוטה למדי, ללא יומרות יצירה אמנותית, אבל כביטוי אישי יצירתי מהימן ומפתיע. הסדנא תציע התנסויות כתיבה בסגנון חופשי וכתיבה מונחית לנושאים מוגדרים. הסדנא תראה את עולמות הרגש, ההכרה והדמיון, ותמחיש כיצד מוצאים את מקומם במלים ובסידורן בכתיבה. הסדנא תיצור מפגש בין אנשים שמתנסים בכתיבה אישית וחולקים את יצירתם עם האחרים בקריאה ובקבלת משוב וביקורת. תילמד עבודת עריכה תוך התייחסות למבנה, לתוכן ולמהות של הטקסטים. הסדנא תעודד כל משתתף להכיר את 'עצמי הכותב' שבו ואת הדיאלוג שמתקיים בינו לבין ה'אני הרגיל' המתפקד המוכר; דיאלוג יצירתי וקיומי, שמוצא ביטוי בחוויית הכתיבה וביכולת הקשב לעצמי ולאחר. הסדנא תען ותעמיק את הנאת הכתיבה והנאת הקריאה. תגביר רגישות וקרבה לקריאת שירה ויצירה ספרותית.

26. הכל קשור - כלים לאבחון היחסים הדינמיים במערכת ולתכנון הטיפול בילדים בעזרת אחרים

מנחים: ד"ר שרונה מי-טל, פסיכולוגית חינוכית מדריכה, בעבר ס. פסיכולוגית מחוזית, שפ"י מחוז צפון (גמלאית), מרצה במכללת עמק יזרעאל ואוניברסיטת חיפה.
פרופ' (אמריטוס) שלמה מי-טל, מוסד שמואל נאמן, טכניון, מומחה לניהול יזמות וחדשנות בארגונים.

כחלק מתפיסה הוליסטית של הטיפול בילד בהקשר הבית ספרי, פסיכולוגים חינוכיים נדרשים לאבחן את המערכת שבה הם עובדים ולתכנן התערבות מערכתית בהתאם. מצופה גם שיכירו גישות תיאורטיות שונות להבנת המערכת. בסדנא זאת המשתתפים ילמדו ויתנסו בשימוש בכלי אבחון המאפשרים מיפוי הדינמיקה של יחסי הגומלין במערכות החינוכיות. הכלים מתבססים על גישה אקו-סיסטמית התפתחותית בשילוב עם גישה של ניתוח מערכות דינמיות ביעוץ ארגוני. באמצעות המיפויים, ניתן לזהות מוקדים להתערבות מרמת הפרט ועד לרמת המערכת כולה. ההתערבות במערכת בה הילד גדל מאפשר לפסיכולוג החינוכי לטפל במספר רב יותר של ילדים באופן פעיל ואפקטיבי תוך העצמה של דמויות חינוכיות. יוצגו גם כלים של ארג'רס (Argyris) ואחרים להנעת בקרב המעורבים במערכת ובעיקר מורים והורים.

27. סדנא התנסותית חווייתית בעבודת הפסיכולוג/ית החינוכית/ית עם קלפים טיפוליים במערכת

החינוכית

מנחים: ד"ר שולמית ניב וד"ר יהודה שחם, פסיכולוגים, מטפלים משפחתיים ומדריכים מוסמכים בטיפול זוגי ומשפחתי, בעלי וותק רב בהנחיית סדנאות באמצעות קלפים טיפוליים ואמצעים יצירתיים, עבדו עשרות שנים כפסיכולוגים חינוכיים במערכות חינוך. בעלי מרכז "אנשים".

מטרת הסדנא : להעשיר את ארגז הכלים של פסיכולוג/ית בית-הספר בכלי יצירתי המתאים לעבודה פרטנית וקבוצתית עם תלמידים, מורים, הורים ואנשי צוות, במגוון נושאים הקשורים לחיי ביה"ס והגנים.

"יצירתיות קשורה לבריאות נפשית" (ויניקוט, משחק ומציאות 1972)

הקלפים הטיפוליים שייכים למשפחה מכובדת של תרפיות באמצעים יצירתיים. לכל אדם יש "מוזיאון" פרטי בו הוא אוצר תמונות, זיכרונות, דמיונות וניסיונות ובו הוא מבקר בהתאם לצרכיו ורצונותיו. עם זאת, קיימים אגפים ב"מוזיאון" בהם הוא נמנע מלבקר, משום שהם קשורים לתכנים, קונפליקטואלים, קשים או מפחידים. העבודה בקלפים הטיפוליים, מעוררת ומעודדת השלכות, אסוציאציות ועוזרת בביטוי מחשבות תוך עקיפת הצנזור הפנימי. היא "פותחת" את הדמיון, מספקת למטופל / למשתתף הזדמנות להצצה לתוך העולם הפנימי שלו עצמו ומאפשרת להגיע לתובנות חדשות ולפתרון בעיות שעד עתה נראו בלתי פתירות. באמצעות הקלפים הטיפוליים יתאפשר לפסיכולוג/ית לסייע בידי המורים להבין טוב יותר את תלמידיהם ואת עצמם, כמו גם להיחלץ ממצבי תקיעות הקשורים בתלמידים, בהורים, בעמיתים או בהנהלה. בסדנא נעסוק בנושאים כגון : הישגים והחמצות, התמודדות עם שינויים ואתגרים ונתנסה בתהליך של הדרכת עמיתים המוביל למציאת פתרונות "שמחוץ לקופסא". נעשה זאת באמצעות ערכת קלפים חדשה וייחודית בשם "קופסאות ודרכים" המהווה בבואה סמלית לתימות בסיסיות של המסע האנושי. הערכה מאפשרת להנחות את המטופל/ משתתף לבחון בדרך מעמיקה, יצירתית ומחוייכת, פרקים בנתיבות חייו, נקודות ציון משמעותיות עבורו והדרכים שהובילו אותו אליהן. בסדנא נזמין את המשתתפים לגלות רמזים ומסרים על הכוחות הטמונים בהם, להשתחרר זמנית ממגבלות הזמן והמרחב, להביע משאלות ולגעת בתחושות של חוויות עתידיות, גם אם כרגע הן נראות בלתי ניתנות להשגה.

28. זהות מגדרית והעדפה מינית במרחב האינטרסובייקטיבי של הפסיכולוגיה החינוכית.

מנחים: ארז ניסימוב- ברוש, פסיכולוג חינוכי וקליני מדריך. מנהל תחנת הדר יוסף בשפ"ח ת"א יפו. רכז תחום להט"ב בשפ"ח ת"א יפו. לשעבר פסיכולוג ראשי ואחראי על התמחות קלינית במכון גרין לפסיכולוגיה מתקדמת בת"א.

מגי סביץ', פסיכולוגית חינוכית מומחית בתחנת הדר יוסף בשפ"ח ת"א יפו. רכזת תחום להט"ב בשפ"ח ת"א יפו. אחראית הדרכות הורים ותרפיסטים במרכז אביבית, מת"א ת"א יפו.

הסדנא הינה דינאמית, מזמינה את המשתתפים שיש להם נגיעה מקצועית בתחום הלהט"ב להתבוננות אישית וקבוצתית של כל אחד מחברי הקבוצה על המרחב האישי, המשפחתי, הבינאישי והמקצועי. אנו חיים בחברה הנותנת לעיתים יותר מקום לשונות מגדרית ומינית. היכולת שלנו כפסיכולוגים להגיע לשיח עם ילדים ומתבגרים להט"בים, משפחות להט"ביות, אנשי צוות ואנשי מקצוע קשורה למקום ולשיח הפנימי שלנו עם נושא זה. ההנחיה תתמקד ב-כאן ועכשיו הקבוצתי, תוך שיהיה מקום לגישות אינטרסובייקטיביות בתהליך הקבוצתי. מוזמנים לקחת חלק בקבוצה כל מי שיש לו/לה עניין אישי ומקצועי בנושא ושמעוניין להתבונן על המרחב האישי, הבינאישי והמקצועי של תחום הזהות המגדרית והעדפה מינית בקבוצה דינאמית.

29. התערבות מערכתית ברוח נרטיבית: מעוף מתוך המיטב הקיים אל תוך עתיד מועדף

מנחות: חימנה סנרמן, פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה, עמיתה במרכז קס"ם בניהולם של רחל פארן וישי שליף. מטפלת, מדריכה ומנחה ברוח נרטיבית ומפעילה תוכניות "חקר מוקיר" במערכות חינוך. שפ"ח מודיעין ושפ"ח מודיעין עילית.

ג'יין גורפינקל, פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה, עמיתה במרכז קס"ם בניהולם של רחל פארן וישי שליף. מרצה במדרשה לפסיכולוגיה חינוכית באוני' העברית וראש צוות בשרות הפסיכולוגי מודיעין.

בסדנא זו נעסוק בלמידת גישה וכלים ברוח נרטיבית ויישומם להתערבות מערכתית וקבוצתית. כלים ויישומים אלו מבוססים על הכרת המיטב בידע ובכישורים הנמצאים באדם ובמערכת, לשם למידה, פיתוח תוכניות וחזון עבודה למימוש. הנחה זו, שהידע קיים אצל האדם, והמערכת ולא רק אצל איש המקצוע/ מטפל, מובילה להעצמה ולחיזוק יכולת הבחירה וההכוונה העצמית. הגישה מעוגנת בעקרונות פוסט-מודרניים העומדים בבסיסם של הגישה הנרטיבית וחקר מוקיר. בסדנא נשלב למידה תיאורטית עם התנסות חוויתית בכל שלבי התהליך. בסוף הסדנא יהיו בידי המשתתף כלי עבוד מגוונים שיעילותם הוכחה. במסגרת החינוכית ניתן ליישם את הכלים באופנים השונים: הדרכות הורים, התערבות כיתתית, הנחיית קבוצות הורים/ מורים / יועצים/ פסיכולוגים וכמו כן בעבודה עם הפרט.

30. הנחיית סדנאות ותהליכי העצמה ארגונית במערכת החינוך

מנחה: משה עוד-כהן, פסיכולוג חינוכי מומחה מדריך, פסיכולוג קליני מומחה, יועץ ארגוני. מנהל השרות הפסיכולוגי- חינוכי בכרמיאל.

" האם אתה מוכן להנחות סדנא בחדר מורים בנושא מניעת אלימות" שואל המנהל את פסיכולוג בית ספר. "אממממ" עונה הפסיכולוג וחושב ארוכות.. "אבל איך עושים את זה?" הוא ממלמל לעצמו.

בואו ללמוד "איך עושים את זה" וגם אם לא תתבקשו להנחות סדנא, תוכלו להיות מוכנים ואולי להציע וליזום.

מסגרות החינוך השונות נדרשות להתפתחות ולתהליכי למידה ושינוי בנושאים שונים כגון: מניעת אלימות, תקשורת מורים - הורים, דיאלוג מורה - תלמיד, אקלים כיתה, משמעת וסמכות, חזון בית ספרי, הגדרת תפקידים בארגון, מיומנויות ניהול לבעלי תפקידים ועוד. הנחיית נושאים אלו במתכונת סדנאית מהווה פוטנציאל השפעה משמעותי של הפסיכולוג במידה ויש לו את הידע, הכלים ובעיקר את האומץ לומר למנהל "כן, אני מוכן".

הנחיית סדנאות אפקטיביות הינה תהליך שינוי בה נדרש ידע בתחום למידת מבוגרים, תהליכים קבוצתיים, הבנה מערכתית של תהליכי שינוי וטכניקות למידה בקבוצה. זאת בנוסף לידע הנדרש ברמת התוכן והיכולת ללוות את הצוות הניהולי בתהליך העצמה ארגונית להגברת אפקטיביות הסדנא.

בסדנא נלמד את הנושאים הבאים: למידה משמעותית מהי? בניית חוזים כתשתית ללמידה בסדנא, הבנת ההקשר המערכתי - ארגוני בזיקה לסדנא, מבנה סדנא ומפגש, עקרונות וטכניקות הנחיה בסדנא ותהליכי העצמה ארגונית- שילוב עבודה עם צוות ניהולי במקביל להנחיית הסדנא. ברמת התוכן נוכל ללמוד ברמה העקרונית חלק מהנושאים השונים כפי שהוצגו בהתאם לצרכי המשתתפים ומגבלות הזמן.

דרכי הלמידה: דיונים בקבוצות קטנות ובמליאה, תרגולים, משחק תפקידים וניתוחי אירועים. נושא הסדנא מאפשר למידה בתהליך מקביל כאשר הפעילות בסדנא היא גם נושא ללמידה.

31. מנהיגות בעשייה הפסיכולוגית חינוכית

מנחה: נעמי עיני, פסיכולוגית חינוכית מומחית ומדריכה, מנהלת לשעבר של שפ"ח בגוש עציון ויו"ר לשעבר של איגוד מנהלי השפ"חים, בוגרת ב"ס מנדל למנהיגות חינוכית.

"לא כל אדם הנו מנהיג ואולם בכל אדם טמון פוטנציאל לעשיית מעשה מנהיגותי" (דרי.ד.).

הסדנא, המיועדת למנהלים ולמדריכים, תעסוק בסוגיית המנהיגות, מזווית תיאורטית ומעשית, תוך מיקוד במאפייני ה"מעשה המנהיגותי" (חפץ ולינסקי, 2007, דרי ועוד), במחיריו האישיים והחברתיים ובדרכי ביטויי בחיי היום יום. במהלך הסדנא נברר מהן עמדותינו האישיות בנוגע למנהיגות, נעסוק יחד בשאלות הנוגעות ליחס בין מנהיגות ופסיכולוגיה ובין מנהיגות וניהול, ונשרטט מוטת השפעה אפשרית של הפסיכולוג החינוכי, המדריך ומנהל השפ"ח על סביבתו, במעגלי העשייה המגוונים בהם הוא מעורב במסגרת עבודתו המקצועית ומחוצה לה. הסדנא תכלול מרכיב תיאורטי, צפייה בסרטונים, כתיבה, לימוד משותף ועבודה חווייתית.

32. להתקדם לאט, להגיע מהר: עבודה עם משפחות בפרק ב' בחיים

מנחה: חיים עמית, פסיכולוג חינוכי, מטפל משפחתי ויועץ ארגוני. מחבר הספרים: "הורים כבני אדם", "הורים כמנהיגים" ו"הורים בטוחים בעצמם". מנהל אתרי האינטרנט: "עמית בעין החורש" ו"לומדים מהבית עם הפסיכולוג חיים עמית". עובד בקליניקה פרטית בקיבוץ עין החורש, מרצה במסגרות שונות ומפתח תכניות הדרכה אינטרנטיות להורים. בעבר, פסיכולוג חינוכי במועצה אזורית דרום השרון וראש המרכז להורות ומשפחה במכללת סמינר הקיבוצים בתל אביב.

יותר ויותר אנו נפגשים בעבודתנו בהורים וילדים הנמצאים בפרק ב' בחיים, כלומר חיים במשפחה מורכבת/מחוברת, בין אם על רקע גירושין ובין אם על רקע אלמנות בפרק א' שלהם. מהם התהליכים האופייניים למשפחות בפרק ב'? מהם הקונפליקטים השכיחים בין בני הזוג ובין לבין ילדיהם במשפחות אלה? מהן הטעויות האופייניות של הורים ובני זוג בפרק ב', שעלולות להביא להתפרקות המשפחה החדשה? מהן דרכי הטיפול הייחודיות בפרק ב' שבכוחן להביא לשגשוג של תא משפחתי מורכב זה? מהן האסטרטגיות הטיפוליות שצריכות להנחות אותנו בעבודה עם הורים ועם ילדים בפרק ב'? מהם הכלים הטיפוליים שכדאי להיעזר בהם במיוחד בעבודה עם משפחות מחוברות? אלה השאלות העיקריות בהן תעסוק הסדנא. בסדנא ייעשה שילוב של למידה באמצעות התנסות אישית - שיתוף של חוויות וידע אישיים, תרגילים אישיים וקבוצתיים, משחקי תפקיד, עבודה באמצעים יצירתיים – יחד עם למידה עיונית – עיבוד קוגניטיבי של התנסויות אישיות, הרצאות קצרות, קריאה של חומר תיאורטי. המעוניינים יכולים לעשות היכרות ראשונה עם גישתו של חיים עמית בעבודה עם משפחות בפרק ב' באתר האינטרנט "עמית בעין החורש",

בקישור: <http://amithaim.com/2014/08/28/lehikadem-lehat-parek-b/>

33. טיפול קוגניטיבי התנהגותי לפסיכולוגים חינוכיים

מנחה: יששכר עשת, פסיכולוג קליני, רפואי, משפחתי. בעל רשיון בהפנוזה. עובד בפסיכותרפיה מגובת מחקר, מטפל בהפרעות קליניות שונות ומלווה מתמודדים במחלות מסכנות חיים ובאיזמים קיומיים. מלמד ומדריך CBT, טיפול משפחתי ופסיכולוגיה יהודית. מדריך במחלקה לרפואת משפחה. יחד עם ד"ר אלון מרגלית כתב את הספר "הרופא שבאדם האדם שברופא". הוציא בהוצאה עצמית את הספר "פתח לנו שער, סיפורים קצרים על פסיכותרפיה". בעל האתר "לרפא את יצירי כפיך": <http://www.hebpsy.net/isaschar>

מטרת הסדנא היא להעלות למודעות ולהקנות ביטחון בסיסי באפשרות שפסיכולוג חינוכי יוכל לשלב עבודה טיפולית בנוסף לעבודתו כפסיכולוג בבית הספר. המטרה היא להציע למשתתפים עידוד כיצד לארגן את הידע הטיפולי שיש להם אל תוך מסגרת של טיפול קוגניטיבי התנהגותי. בסדנא נכיר את תרבות הטיפול הקוגניטיבי התנהגותי ונכיר מספר התערבויות ופרוטוקולים מובנים להפרעות שונות. נעזר במקרים שכיחים שיכולים להגיע לחדר הטיפול של הפסיכולוג החינוכי כגון: הרטבה, פחדים שונים, סף תסכול נמוך, קשיים חברתיים ועוד. המשתתפים מוזמנים להביא דוגמאות טיפוליות.

34. פסיכולוגיה חינוכית מחוץ לקופסא

מנחה: ד"ר חוה פרידמן, פסיכולוגית ראשית, בהנחיה משותפת ומתפתחת ברוח הסדנא.

הסדנא מיועדת למנהלי שירותים פסיכולוגיים חינוכיים ולמדריכים בשפ"חים.

הסדנא תפתח הזדמנות לחיפוש משותף אחר חדשנות ופריצות דרך בעיצובה של הפסיכולוגיה החינוכית.

משתתפי הסדנא ייקחו חלק פעיל בהבניית מסע החיפוש.

35. פסיכותרפיה מכוונת "התמקדות"

מנחות: ד"ר עצמאות פרלשטיין, (Ph.D) פסיכולוגית קלינית. מייסדת המרכז הישראלי להתמקדות. נציגה מוסמכת של International Focusing Institute אומנה והודרכה על ידי פרופ' יוג'ין ג'נדלין מחבר ומגלה טכניקת ההתמקדות. נמנית עם צוות המורים בניו-יורק להכשרת מנחים ופסיכולוגים. מיישמת את העקרונות השיטה בעבודתה הקלינית עם משפחות, טיפול זוגי ופרטני.

בלהה פרולינגר, (M.A) נציגה מוסמכת של International Focusing Institute, מייסדת המרכז הישראלי להתמקדות. פסיכותרפיסטית בעבודה עם טראומה. פעילה בנט"ל, המרכז לנפגעי טראומה על רקע לאומי. במט"ח שימשה כמנהלת ההדרכה בתחום ילדים עם צרכים מיוחדים, פיתחה ומטמיעה את התוכנית לסינגור עצמי בחינוך המיוחד ברחבי הארץ לצוותים חינוכיים. מומחית בפיתוח מקצועי של צוותי חינוך, מנחה קורסים וסדנאות לקידום תהליכי שינוי.

התמקדות מבוססת על מחקר שנערך על ידי פרופ' ג'נדלין ועמיתים שחקרו את המאפיינים של מטופלים "מצליחים" בתרפיה. היא מחברת אותנו לתהליך טבעי של ריפוי הקיים בכולנו. זה תהליך פשוט, עדין ועוצמתי המבוסס על הקשבה ייחודית לתחושות מורגשות, Felt Sense, דרכן אנו חווים קשיים, התלבטויות וקונפליקטים. הקשבה לגוף בדרך מיוחדת זו מאפשרת לידיעה חדשה, בלתי אמצעית, להגיע. ידיעה זו מרפאת מצבים שהיו "תקועים" ומביאה עימה צעדים קטנים של תנועה וריפוי. זוהי טכניקה ושפה המאפשרת **מיזוג מיוחד של ידיעה שכלית עם תחושה גופנית "תחושת בטן"**, המביאה רווחה פיזית ונפשית תוך כדי תהליך. היא כלי לשינוי עצמי ולטיפול באחר וניתן להוסיפה לארגז הכלים הטיפולי.

טכניקת ה"התמקדות" – מאפשרת למטפל:

- להעשיר ולהעצים כל שיטת טיפול
- לתרגם את הידע הלא מילולי שבתחושות הגוף לתובנה בעלת משמעות בתהליך הטיפולי
- הקשבה אמפתית ממודעות גוף (Empathic Listening from a Felt Sense)
- לקדם את תהליך הטיפול בזמנים של "תקיעות"

טכניקת ה"התמקדות" – מאפשרת למטופל:

- ליצור קשר שוטף עם מידע "חוכמת הגוף" בשעת הטיפול ומחוצה לו
- לווסת את עצמו בזמן של הצפה רגשית
- לפתח אמפתיה עצמית ודיאלוג תוך אישי בסדנא נתמקד ונתנסה ב:
- ששת שלבי הטכניקה ושפת ההתמקדות
- עקרונות תהליך ההתמקדות בעבודה טיפולית
- תחושה מורגשת בטיפול: בעולם המטפל, המטופל ובדיאלוג הטיפולי
- הבנת המרחב האינטרקטיבי בין מטפל ומטופל

36. יישומים טיפוליים ומערכתיים של תיאטרון "פלייבק"

מנחים: רונן קובלסקי, פסיכולוג קליני בכיר. מדריך בטיפול ובאבחון. תואר ראשון בפסיכולוגיה ותיאטרון מאוני' תל אביב, תואר שני בפסיכולוגיה קלינית מאוני' תל אביב. מטפל ומדריך בקליניקה פרטית בתל אביב. מרצה ומדריך במרכז ויניקוט בישראל, במכללה לחברה ואומנויות ובמכון ללימודי דרמה-תרפיה – המכללה האקדמית תל-חי. קנדיט במכון לאנליזה קבוצתית. שיחק, כותב ומביים בתיאטרונים שונים.

פזית אילן-ברקוביץ, מטפלת בדרמה ומדריכה, עוסקת בתיאטרון פלייבק הופעת וטיפול משנת 1996, מנהלת את קבוצת תיאטרון הפלייבק "מראות", מנחה ומשחקת בה. הנחתה בכנסים וימי עיון רבים, ביניהם כנס הפסיכולוגים הקליניים וכנס האיגוד לטיפול בהבעה ויצירה. מלמדת במכון ללימודי דרמה-תרפיה במכללה האקדמית תל-חי. מטפלת במסגרת מכון ת.ל.מ, סניף ת"א, פסיכותרפיה זוגית ופרטנית וטיפול משפחתי.

תיאטרון הפלייבק הטיפולי היא שיטת טיפול דינמית מתפתחת בה חברי קבוצה מעבדים סיפורים מחייהם לאימפרוביזציה תיאטרונית. שיטת טיפול זו מתייחסת בו זמנית לרמת הפרט, הקבוצה והקהילה. ברמת הפרט יוצר תיאטרון הפלייבק הטיפולי מרחב פוטנציאלי משחקי סביב הסיפור והתכנים התוך נפשיים הגלומים בו – דבר המאפשר ביטוי סימבולי ועיבוד שלהם בצורה אפשרית יותר לעיכול ולהפנמה מחדש. העבודה הקבוצתית המתמשכת מאפשרת בירור מעמיק של יחסי ההעברה ומערכות יחסי האובייקט המתקיימות בקבוצה והעצמת חוויות מתקנות של אמפתיה והפנמה מחדש. במסגרת תהליך העבודה עוברים חברי הקבוצה שוב ושוב בין מצב בו ניתנת להם ההזדמנות "לשחק את האחר", לבחון ולתרגל את החוויה והיכולת להתבונן על המציאות מנקודת ראותו, לבין "לתת לאחר לשחק אותי" – לעשות שימוש באחר לשם הרחבת פרספקטיבת ההסתכלות של העצמי. תהליך זה מספק לחברי הקבוצה אימון מתמשך בעבודה בתוך המרחב הקבוצתי, באמפתיה ובהבנה של האחר ועמידה על הסיפוק, הקשיים והשאירה לתיקון הכרוכים בכך. בנוסף לכך מגבירה העבודה הקבוצתית בתיאטרון הפלייבק תהליכים של גיבוש ולכידות קבוצתית העצמה של קולות מוחלשים ומושקעים, גילוי ועיבוד של מערכת המיתוסים הקהילתית והאצת תהליכי פתרון קונפליקטים. במהלך הסדנא נתנסה ונבחן את ההשפעה של העיסוק בתיאטרון פלייבק על התהליך הנפשי האישי והקבוצתי. נעשה זאת דרך הקשבה לסיפורים מחיינו ומחיי האחרים והפיכתם להתרחשות תיאטרונית. נבחן את האופן בו ניתן לתרגם התערבויות פסיכולוגיות שונות כשיקוף ופירוש לשפה תיאטרונית ואת ההשפעה שיש לשימוש בשפה התיאטרונית על התהליך הטיפולי. דגש מיוחד יינתן למיקומה של החוויה המתקנת כתוכן בתוך ההחזרה התיאטרונית וכתהליך מתמשך באינטראקציה הקבוצתית.

37. כישורים חברתיים סדנא למתקדמים

מנחים: מלי קסלר, מטפלת בכישורים חברתיים מייסדת גישת SLA™ - האולפן לכישורים חברתיים.

דן קורין, מנהל שפ"ח חוף הכרמל, מנהל שותף מכון עמית.

במשך 15 השנים האחרונות התקיימה הסדנא לכישורים חברתיים בסמינר. השנה נקיים סדנא למתקדמים שהשתתפו בסדנאות שלנו בעבר.

38. סדנת התקשרו"ת

מנחים: נאדין קפלן, פסיכולוגית חינוכית מומחית –מדריכה, רכזת גני טרום חובה בשפ"ח ירושלים, מנחה ומדריכה בתכנית התקשרו"ת הורים וגננות.
ד"ר ליאור סומך, פסיכולוג חינוכי מומחה, מנחה ומדריך בתכנית התקשרו"ת הורים וגננות.

תכנית התקשרו"ת הינה תוכנית לטיפול ומניעה של בעיות התנהגות בגיל הגן, שבסיסה עבודה קבוצתית עם הורים לילדים עם קשיים בוויסות עצמי (התנהגותי ורגשי). התוכנית פועלת ברחבי הארץ דרך שפ"חים רבים, עם פסיכולוגים חינוכיים כמנחים. ייחודה היא בהיותה מבוססת ראיות והמחקר המלווה אותה זכה לפרסום והערכה נרחבים בארץ ובחו"ל. מזה מספר שנים, התקשרו"ת הינה תכנית דגל של אגף פסיכולוגיה בשפ"ח בתחום המניעה לילדים בגיל הגן ונכללת במאגר התכניות של התכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון, בתכנית של "עיר ללא אלימות" ובפרויקטים של שפ"ח. מטרת הסדנא היא להכשיר מנחים של קבוצות התקשרו"ת **הורים**. הן ברמת התוכן הן ברמת היישום בשטח. הסדנא מבוססת על חומרים תיאורטיים מתוך תכנית התקשרו"ת. נעסוק באטיולוגיה של בעיות התנהגות וקשיים בוויסות העצמי בגילאי הגן, בדרכים לחיזוק וביסוס שיתוף פעולה הורה-ילד, והקניית כלים ופיתוח מיומנויות הוריות. הסדנא תתבצע על בסיס למידת חומר תיאורטי יחד עם משחקי תפקידים וקטעי צפייה. **כל משתתף מתבקש להביא עמו חפץ, צעצוע או משחק מהבית שמסמל עבורו חוויה מיוחדת או קשר מיוחד עם אדם משמעותי בחייו.** **הסדנא מיועדת לפסיכולוגים עם ניסיון בהנחיית קבוצות ועבודה עם הורים והיא חשיפה ראשונית לגישה.**

39. "געגועים זה לא מה שהיה פעם"...

מנחה: גליה רבינוביץ, מומחית בכירה בפסיכולוגיה התפתחותית ובתרפיית הגשטאלט, אוני' תל אביב, בי"ס ללימודי המשך ברפואה.

סוגיית הגעגועים נחקרה מעט בספרות הפסיכולוגית. הגעגוע הוא תהליך מעורב, רב משמעות שיש בו מחשבות ורגשות קשים כמו כאב, עצב, כעס ופחד בעקבות הפרידה מצד אחד, ורצון להתקרב שוב אל האדם והמצב אליהם מתגעגעים. הסדנא תעסוק בחקירת תהליך הגעגוע באופן התנסותי וקוגניטיבי ובקשר בין הגעגועים לתחומי חיים שונים שיש בהם בחירה כמו- בחירת מקצוע, בחירת שותפים לחיי משפחה ועבודה והתמודדות עם שינויים כמו הגירה. כמו כן תעסוק הסדנא בתהליכי געגוע אצל ילדים.

40. סדנא לטיפול קוגניטיבי-התנהגותי בילדים ומתבגרים הסובלים מחרדה חברתית

מנחה: ד"ר לילך רחמים, פסיכולוגית קלינית מדריכה, מנהלת תכנית ההכשרה לפסיכותרפיה בילדים ונוער שבמרכז "חוסן", מרצה בבית"ס לפסיכולוגיה המרכז הבינתחומי הרצליה ובלמודי המשך בפסיכיאטריה בבית"ס ללימודי המשך ברפואה אוניברסיטת תל-אביב. חוקרת ופרסמה מאמרים בנושא טיפול בטרומה ואבל טראומטי בילדים, בני נוער ופעוטות וטיפול בילדים עם חרדות.

ילדים ומתבגרים הסובלים מחרדה חברתית נראים על פי רוב מאוד ביישנים וסגורים אפילו מרוחקים, אך בניגוד לילדים שמגיבים בביישנות במעברים למקומות חברתיים וחינוכיים חדשים ולאחר מכן מתרגלים, ילדים ומתבגרים עם חרדה חברתית סובלים ממנה לאורך חודשים ארוכים עד שנים. סימפטומים של חרדה חברתית כוללים הימנעות ממצבים חברתיים, התנהגויות ביטחון במצבים חברתיים והימנעויות בתוך מצבים חברתיים. למשל, מלהצביע ולדבר בכיתה, הימנעות מלהשתתף בריקוד או במשחק ספורט ועוד. שכיחותה של חרדה חברתית בקרב ילדים היא חצי אחוז ועולה בשכיחותה בגיל ההתבגרות. 2-4 אחוזים מהמתבגרים והמתבגרות סובלים מחרדה חברתית. חלק מהילדים והמתבגרים סובלים מחרדה במצבים חברתיים שונים ומגוונים וחלקם מחרדה חברתית שמוגבלת למצב מסוים. חרדה חברתית מופיעה בקומורבידיות בשכיחות גבוהה עם דיכאון ושימוש בחומרים. תת סוג של חרדה חברתית היא אילמות סלקטיבית. טיפול קוגניטיבי התנהגותי הוכיח את יעילותו בטיפול במצבם של ילדים, מתבגרים ומבוגרים הסובלים מחרדה חברתית. טיפול זה מסייע להם להפסיק או להפחית שקיעה במחשבות ביקורתיות אודות עצמם, ומחשבות מעוררות חרדה מדחיה, כישלון או מלהיות מושא לצחוק וללעג.

הסדנא תכלול: - הצגת תיאוריות קוגניטיביות התנהגותיות להבנת התפתחותה ושימורה של חרדה חברתית בילדים.

- נלמד ונתנסה באמצעות משחקי תפקידים בשיטות קוגניטיביות התנהגותיות המותאמות לילדים ולמתבגרים כולל הבניה קוגניטיבית, חשיפות הדרגתיות בחיים, עבודה על מיקוד קשב וחשיפות בדמיון, שיפור המיומנויות החברתיות ומיינדפולנס.
- נלמד על הדרכת הורים ומורים בתחום- כיצד מורים והורים יוכלו לסייע לילדיהם להפחית את החרדה במצבים חברתיים. נלמד ונתרגל גם טיפול באילמות סלקטיבית.
- תרגול בשיטות קוגניטיביות התנהגותיות, הצגות מקרים וצפייה בסרטים.

41. ממגרש הספורט לשדה החינוכי

מנחים: ד"ר שרגא שדה, פסיכולוג חינוכי מומחה ומדריך, פסיכולוג ספורט בכיר. מרצה במרכז ללימודים אקדמיים באור יהודה, מרכז תחום הפסיכולוגיה באקדמיה למצוינות בווינגייט, מנהל ומרצה בביה"ס להכשרת מאמנים.

אלי חוה, פסיכולוג חינוכי מומחה ופסיכולוג ספורט, עובד בשפ"ח אור יהודה, מפעיל קבוצות טיפוליות באמצעות ספורט במערכות חינוך, ליווי ארגונים, קבוצות וספורטאים, בעל קליניקה פרטית.

הסדנא תעניק למשתתף בה הזדמנות להיכרות אישית וקבוצתית עם הספורט ככלי מרתק לעבודת הפסיכולוג. יושם דגש על יכולתו של הפסיכולוג להשתמש בפעילות ספורטיבית למטרות פסיכו-חינוכיות. זאת תוך הבנת עולם הספורט כמשקף את עולמנו הפנימי ומגרש הספורט כשדה הטיפול דינמי ומרתק המעורר בין היתר: תחרות, תסכול, הצלחה, מתח, אגו, קונפליקטים, יצרים, דינמיקה קבוצתית ועוד. מומלץ ככלי הניתן ליישום במוסדות חינוך וספורט, להבנה של עולמנו הפנימי ולבריאות הגוף והנפש.

על המשתתפים להביא עימם ביגוד ספורט אישי לצורך פעילות גופנית שתאפשר התנסות חווייתית.

42. "קסם הקולנוע" – להיות מבוגר משמעותי מצמיח בתנאים של מציאות וירטואלית נוכחת ונוכחות

הורית נמוכה. עבודה עם קולנוע והנחיית סדנאות ובהליכים ממוקדי נושא.

מנחה: יורם שליאר, פסיכולוג חינוכי מומחה ויועץ ארגוני, מנהל השירות הפסיכולוגי מ.א. מבואות החרמון. בעלים ומנהל של "מכון שליאר לפסיכולוגיה ויועץ ארגוני בשילוב קולנוע", מתמחה בשילוב קולנוע בתהליכים ארגוניים, בחינוך, בסדנאות ובטיפול.

הקולנוע הוא כלי רב עוצמה מבחינה רגשית. הוא מאפשר לנו להזדהות עם העלילה ועם הגיבורים, הוא מאפשר לנו להתחבר לתמונות שונות, למקומות, לתקופה, לזיכרונות, לחלומות, למשאלות, לכאבים. בחירה קולעת ושימוש נכון בסרט קולנוע יוצרים מצד אחד "הרחקה מגוננת", המאפשרת לגעת בנושאים טעונים ובמקומות פגועים ומצד שני יוצרים "התחברות רגשית" חזקה המאפשרת טיפול מעמיק ומשמעותי בקשיים וכאבים אישיים וארגוניים כאחד. סרט קולנוע יכול גם להוות מקור השראה, ליצור תובנות ביישום אפקטיבי של התכנים וגיבוש ההבנות ברמת הפרט ומגבירה את הסיכויים ליצירה והובלה של שינוי תודעה, שינוי תפיסה ושינוי התנהגות.

במהלך הסדנא נצפה בקולנוע, נתחבר אליו דרך החוויה האישית והמקצועית שלנו, נלמד כיצד לרתום ולהתאים סרטי קולנוע עלילתי לסדנאות ממוקדות נושא (TCI) ולתהליכי הכשרה והתערבות בארגון.

הסדנא מיועדת לאלה שאוהבים קולנוע לא פחות משהם אוהבים את עיסוקם המקצועי. את הלמידה נחוה דרך הנושא "להיות מבוגר משמעותי מצמיח בתנאים של מציאות וירטואלית נוכחת ונוכחות הורית נמוכה" כמה הערות חשובות:

יודגש כי זוהי סדנת למידה חווייתית לשימוש בקולנוע. אין מדובר בסדנת צפייה בקולנוע אך גם לא בסדנא דינאמית. בוכים (אם בכלל) רק מהסרטים – אבל צוחקים הרבה.

43. קס"ם – קשב לסיפורים מועדפים- יישומים מגוונים של הטיפול נרטיבי (Narrative Therapy)

עם יחידים, זוגות, משפחות וקבוצות.

מנחים: ישי שליף, פסיכולוג חינוכי מדריך, בוגר קורס בינלאומי בטיפול נרטיבי של מרכז דלוויטש (מייקל וייט), מנהל שפ"ח מודיעין עילית, קליניקה פרטית.

רחל פארן, פסיכולוגית חינוכית וקלינית מדריכה, עבדה ומדריכה בשירותים פסיכולוגיים חינוכיים ומרכז לבריאות נפש, קלינית פרטית, מנחה סדנאות בשימוש באגדות ומיתוסים בטיפול. שני המנחים הם חברים מייסדים במרכז קס"ם – להוראה, הדרכה וטיפול שיתופיים. מרצים ומנחים סדנאות בטיפול נרטיבי, חקר מוקיר ותכנית קשר לדיאלוג רב-תרבותי בארץ ובח"ל.

בסדנא זו נעסוק בפיתוח העמדה הטיפולית הבסיסית ובהקניית הכלים המעשיים עפ"י הגישה הנרטיבית של מייקל וייט ודיוויד אפסטון. גישה זו מניחה שהאדם הוא המומחה לחייו והמטפל הוא המומחה לתהליך. מתוך גישה זו נגזרות עמדות של סקרנות וכבוד, שיתופיות, שקיפות, העצמה של הפונה והגדלת תחושת הבחירה שלו. הגישה הנרטיבית תוצג דרך למידה ותרגול חווייתיים של חלק מהאמצעים הטיפוליים הנרטיביים. באמצעות כלים טיפוליים אלו מנסה המטפל הנרטיבי לחפש סיפורים אלטרנטיביים לסיפור הבעייתי בהם יכבדו מיומנויות וידע חיים של המטופלים. יושם דגש על יישומי הגישה בעבודה עם ילדים, זוגות (הורים, הורה-ילד, מורה-תלמיד וכו') משפחות, קבוצות ובית ספר.

הסדנא מיועדת הן לאנשים המעוניינים בהיכרות ראשונית עם גישה זו והן לאנשים שיש להם מעט רקע בגישה.

כחלק מהגישה המשתפת יצרו המנחים קשר עם המשתתפים לקראת הסדנא.

44. היכרות עם EMDR - Eye Movement Desensitization and Reprocessing

מנחים: ד"ר ציפי שני, פסיכולוגית מדריכה בתחום חינוכי, רפואי, היפנוזה ו EMDR, מנהלת לשעבר בשפ"ח בני ברק ומרצה באוני' בר אילן.

ד"ר אודי אורן, פסיכולוג קליני ורפואי, מורה לשיטת EMDR, ראש ארגון EMDR ISRAEL ונשיא ארגון EMDR EUROPE.

הקהיה שיטתית ועיבוד מחדש באמצעות תנועות עיניים (EMDR) היא שיטת טיפול אינטגרטיבית שהוכיחה את יעילותה בטיפול במגוון של תלונות נפשיות הקשורות בין היתר לטראומה ולחרדה. מחקרים רבים מראים ששיטת EMDR מסוגלת להביא לעיבוד מהיר של זיכרונות טראומטיים, לשינויים קוגניטיביים ורגשיים יציבים ולהקלה ניכרת בסימפטומים התנהגותיים – גופניים. הסדנא תכלול הרצאות על הרקע התיאורטי ועל היישומים המגוונים של השיטה, לימוד חלק מן השלבים של הפרוטוקול, הדגמות, התנסויות וקטעי וידאו. בחלק השני של הסדנא יושם דגש על עבודות EMDR עם ילדים באופן אינדיבידואלי וקבוצתי. ההתערבות הקבוצתית היא בעלת יישומים בין היתר לאוכלוסיות שהושפעו על ידי אירועי "צוק איתן".

סדנא זו היא סדנת היכרות ראשונית עם EMDR, והיא אינה מהווה בהכרח חלק מהסדנא המלא או מלימודי התעודה לקראת קבלת מעמד של מטפל EMDR

45. "תפסיק לזוז..." "אמא אני מתפתח...אני יצור חי..."

מנחה: ארמונד עמרם שרביט, פסיכולוג קליני חינוכי מומחה מדריך. מתרגל אומנויות של גופנפש, חוקר סוגיות התפתחותיות ופסיכולוגיות בעזרת כלים המאפשרים נקודות מפגש בין העולם התנועתי גופני לבין העולם הפסיכולוגי. מעביר סדנאות המשלבות פסיכולוגיה ותנועה במסגרות שונות (שירותים פסיכולוגיים, מסגרות חינוכיות של החינוך המיוחד).

לזוז, לקפוץ, להתנדנד... כבר בבטן של האמא, התינוק מתנועע והלב גם הוא מתנועע כשמתרגשים. ללמוד על עולם הילד פירוש הדבר ללמוד על עולם התנועה שלו: "ילד זה קודם כל תנועה". לכן בסדנא אני מציע לחקור את הדו-שיח בין ההתפתחות התנועתית לבין ההתפתחות הרגשית של הילד והיסודות שלו. הרגש משפיע על התנועה? התנועה משפיעה על הרגש? נלמד ונתבונן באופן ייחודי וחוויתי בהשפעה של עולם התנועה על השלבים ההתפתחותיים המשמעותיים ביותר כגון: תקופת ההתקשרות, מרחב המעבר, יצירת קשר חברתי, גיל ההתבגרות, נסיעה לדרום אמריקה... ונשאל את עצמנו שאלה מרכזיות כפסיכולוגים: "איך התנועה של הילד או היעדר תנועה תשפיע על ההורות ועל המפגש של הילד עם הסביבה?" "איך התגובה או העדר תגובה של ההורים תשפיע על התפתחות הילד?" "ומה קורה כאשר התנועה והרגש נפגשים?" "תהליך זה יאפשר גם כן עבודה בסוגיות משמעותיות המתרחשות בחדר טיפול כגון: צורך בחיזוק הביטחון העצמי, איזון בין שליטה ושחרור, פרידות..."
...וכשהרגש והתנועה נפגשים עם הילד, הבוגר והפסיכולוג על ציר מוזיקת ההתפתחות תמיד משהו מעניין מרגש ומסקרן קורה...
וכשפונים אלי כפסיכולוג בנושא תנועת ילדים, מה מתנועע בי?
להגיע בבגדים מתאימים לתנועה ולהצטייד במחברת. אין צורך בניסיון קודם.

46. הנחיית קבוצות. איך מתחילים ומה עושים. למה ואיך.

מנחה: ד"ר צביקה תורן, פסיכולוג חינוכי מומחה מדריך, מנהל שפ"ח גליל תחתון לשעבר, מנחה סדנאות וקורסים בהנחיית קבוצות, בטיפול בגשטאלט, בפוטותרפיה, במוסדות אקדמיים וכנסים מקצועיים. כותב מאמרים. כותב שירה. מצלם.

הקבוצה היא מרחב מוגדר בזמן, באוכלוסייה ובמטרות, שבו האדם יכול ללמוד מה הוא עושה ואיך הוא עושה. המפגש עם אחרים נותן לנו הזדמנות להיות במגע טוב יותר עם חלקים שונים של עצמנו, התנהגותיים, מחשבתיים, רגשיים. הלמידה היא אישית וחברתית. איך אני תופס דברים? האם אחרים תופסים כמוני? איך אני נתפס? האם ה"שריטות" שלי נמצאות גם אצל אחרים - וזה סימן שאני נורמאלי? שהקשיים שלי ברי תקווה לשיפור כי גם אחרים מתמודדים איתם? מי מהמשתתפים נוסך בי בטחון ואמון? מי מרתיע אותי? מה גורם לי להרגשת נוחות ובטחון ומה מערער את בטחוני?
הבסיס התיאורטי - רחב ומגוון, מגישות דינאמיות עד טיפול בגשטאלט, תוך שימוש באמצעים אמנותיים שונים.
בסדנא נשלב התנסות, תיאוריה והשלכות מעשיות לפסיכולוג החינוכי הרוצה להיות יעיל ומשפיע בעבודתו. קבוצות מורים? קבוצות הורים? קבוצות ילדים? קבוצת יעוצות חינוכיות? קבוצת עמיתים?

47. גישת משו"ב- גישה לטיפול בילדים ובנוער עם קשיים ב"פונקציות הניהוליות".

מנחה: ד"ר עופר תמנע, מטפל תפקודי-רגשי ומפתח גישת משו"ב- טיפול בלקויות ב"פונקציות הניהוליות": קשיים בוויסות ובארגון תפקודי והפרעות בקשב ובריכוז. מנחה סדנאות בשירותים פסיכולוגיים. עובד בבתי ספר ובקליניקה פרטית.

משו"ב היא גישה טיפולית המיועדת לילדים עם קשיים ב"פונקציות הניהוליות". גישה זו טוענת שקשיי התפקוד של ילדים ונוער נובעים מבעיות בהתנהלות, כלומר קושי ביכולת לווסת, לבלום, לבקר ולנהל את התגובות. ככלל, לכל אדם יש ארגז כלים המסייע לו להתנהל במצבים שונים. ארגז זה כולל תוכניות פעולה, דיבור פנימי מרגיע, מנגנוני ויסות ושליטה פנימיים ועוד. אנשים עם קשיים ב"פונקציות הניהוליות" לעיתים קרובות חסרים בכלים הללו. "הילדים הללו יודעים מה לעשות, אך לא יודעים איך לעשות" (ברקלי, 1997).

לפי גישה זו, הטיפול מתבסס בעיקר על המחשה והפעלה של החוויה הממשית והתחושתית באמצעות יצירת מציאות מבוקרת של תרחישים, אתגרים ומשחקים – כלומר באמצעות הדמיה מוחשית והבניית מצבים חברתיים קונקרטיים. אצל הילדים הללו המילים אינן "מגיעות" ועל כן אינן מפעילות את הפונקציות הניהוליות. ולכן, הדגש הוא על החוויה, ורק לאחר מכן המילים יוכלו להפוך ליעילות.

הסדנא מאפשרת למטפל לחוות את המקום של קשיי ויסות, קשיי שליטה, בלבול, אי-שקט פסיכו-מוטורי, תזזיתיות ועוד. בהמשך, הפסיכולוגים ילמדו כיצד לצייד את המטופל בכלים של שליטה, ויסות, בקרה וארגון, זאת באמצעות משחקים. במהלך הסדנא הפסיכולוגים ילמדו כיצד לפתח פעילויות המתאימות לילדים על פי שלבי ההתפתחות השונים.

טופס הרשמה לסמינר הארצי השנתי של הפסיכולוגים החינוכיים טבריה

28.12.15 – 31.12.15

קדם סמינר 27.12.15 – 28.12.15

לכבוד חברת "גל כנסים בע"מ"

רח' קורא הדורות 43, ירושלים 9339360

עבור סמינר הפסיכולוגים החינוכיים

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____

כתובת: _____ מיקוד: _____ עיר: _____

טלפון נייד: _____ טלפון בבית: _____

דוא"ל (חובה לצורך קבלת אישור הרשמה ושיבוץ): _____

מין: זכר / נקבה מעשן: כן / לא ותק בעבודה: _____ שנים חבר הפ"י (שנת 2015): כן / לא

מעמד מקצועי: מנחה / מומחה / מתמחה / טרום מתמחה עובד בשפ"ח: _____

☐ מעוניין להירשם לסמינר ל- 4 ימים בתאריכים 28.12.15 – 31.12.15

☐ מעוניין להירשם לסמינר + לקדם סמינר ל- 5 ימים בתאריכים 27.12.15 – 31.12.15

בקדם הסמינר אני מעוניין בסדנאות (רשום את מספר הסדנא בלבד, נא למלא 3 אפשרויות לפחות):

א. _____ ב. _____ ג. _____ ד. _____

בסמינר אני מעוניין בסדנאות (רשום את מספר הסדנא בלבד, נא למלא 4 אפשרויות לפחות):

א. _____ ב. _____ ג. _____ ד. _____ ה. _____

לאחר תיאום הסכמה ורישום הדדיים אני מעוניין/ת להתגורר בחדר במלון עם :

נא לסמן:

☐ א. מצ"ב 3 המחאות על סך כולל של 1690 ₪ ל-4 ימים ☐ ב. 2155 ₪ ל-5 ימים

☐ ג. מצ"ב 3 המחאות על סך כולל של 2090 ₪ ל-4 ימים ☐ ד. 2555 ₪ ל-5 ימים

☐ ה. מצ"ב 3 המחאות על סך כולל של 1890 ₪ ל-4 ימים ☐ ו. 2355 ₪ ל-5 ימים

לפקודת חברת "גל כנסים בע"מ", למוטב בלבד. קבלה על מלוא הסכום תינתן בסמינר.

בברכה

צ'יפי חייקין

יו"ר ועד החטיבה

לפסיכולוגיה חינוכית

ניתן להירשם דרך אתר האינטרנט המאובטח בכתובת:

www.gal-conventions.co.il

בתוספת של 35 ₪ עבור תשלום באשראי